

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare *Duminecă*

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani; și timbru de 60 bani

Invitare de abonament.

Cu numărul de azi încheiem anul al VII-lea al „**Foii Poporului**“. Cu Anul-Nou 1900 ea va intra în al VIII-lea an al vieții sale.

Peste o săptămână, adică cu 31 Decembrie v. c. încetează abonamentul la „**Foia Poporului**“ pe anul acesta. Iubiții cetitori sunt deci rugați a-și înol cât mai curând abonamentul. E de lipsă să știm, câte exemplare se tipărim și se nu fim siliți a înceta cu trimiterea foii.

Cei-ce au cetit „**Foia Poporului**“ și au avut-o în casă o știu prețui.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru țeranul român și tot astfel va lucra cu îndoit zel în anul viitor.

Rugăm pe onorații abonenți, ca nu numai să se grăbească a trimite în curând prețul de abonament, dar' să și spuie tuturor, cu cari se întâlnesc și dau în vorbă, ce este „**Foia Poporului**“, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i îndemne a abona această foaie, de oare-ce pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, este și cea mai ieftină dintre foile românești.

Prețul va fi, ca și acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg 4 coroane
Pe o jum. de an 2 coroane.

Pentru România.

Pe un an întreg 10 lei.
Pe o jumătate de an 5 lei.

Pentru a pute ține bună rîndială, onorații abonenți, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonațiilor de până acum le trimitem deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub cari primese foaia, scris gata pe cupon, așa că trimitătorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile cuvenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la post.

Abonenții noi sînt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea

„**Foii Poporului**“.

La Nașterea Domnului.

Marile și frumoasele sărbători ale Nașterii Domnului nostru Isus Christos sînt aci. Creștinii se veselesc, cântă imne și cântări de laudă întru preamărirea Mântuitorului neamului omenesc.

Da, D-zeu-omul a suferit batjocurile cele mai urite și chinurile cele mai mari și s'a jertfit pentru mântuirea noastră, luptând împotriva întunecului și păcatului și propoveduind dreptatea și adevărul.

Astfel a trebuit să sufere Mântuitorul lumii, căci reji și păcătoșii l-au prigunit și răstignindu-l pe el, au gândit că vor nimici și mărețele lui învățături. Dar' n'au isbutit, căci în dreptate și adevăr este schinteie d-zeească, care nu le lasă a se stinge nici-odată de pe fața pământului.

Din viața și jertfirea Mântuitorului nostru pildă putem să luăm și noi întru a lupta și a suferi pentru adevăr și dreptate. Sau nu vedem noi, că și azi, sînt reji și cu suflet în, cari vor să ascundă adevărul? Nu băgăm de seamă, că sînt oameni, cari fără frică de păcat, calcă dreptatea în picioare și se îmbuibă în fărădelegi? Chiar în jurul nostru, în patria noastră vedem, că se petrec astfel de lucruri.

Un neam batjocorește pe celelalte, și călcând dreptatea în picioare vrea să le ție subjugate.

Un dirigător în sala tribunalului vatămă pomenirea unui mare viteaz, care a avut o inimă nobllă și a luptat pentru frângerea cătușelor iobăgiei, ce apăsau greu poporul român. Este cazul întemplat acum de curând, prin care s'a vatămat pomenirea lui Iancu. Eată o sfruntare a adevărului.

Și mai departe, nu e o îmbuibare în fărădelegi, când se ucid oameni nevinovați, cum s'a întemplat earăși de curând la *Goștila*?

Eată numai din zilele aceste am luat câteva casuri, din cari se vede, că reji și păcătoșii și azi își fac mendrele, călcând în picioare dreptatea și adevărul.

Noi însă luând pildă dela Mântuitorul nostru, trebuie să luptăm tocmai, ca să ese la iveală dreptatea și să infierăm în fața lumii pe aceia, cari o calcă zilnic. Pentru aceasta au suferit și s'a luptat moșii și strămoșii nostri, căci ei țineau atât de mult la drept și dreptate, încât au numit-o: »Sfânta dreptate«. Și eată, că îndelunga lor răbdare și luptă se apropie de isbândă. Întunerecul începe a se risipi.

Mântuitorul nostru a avut să lupte împotriva unui întunerec și a unei lumi păcătoase, cum azi nu mai este, cum

abia ne-o putem închipui. Și întunerecul s'a risipit, căci razelor adevărului nu s'a putut împotrivi.

Moșii și strămoșii nostri au luptat și suferit în vremuri mai grele ca azi, în mijlocul unei lumi mai păcătoase, când dreptatea și adevărul se puteau mai ușor ascunde de cătră cei puternici. Dar' n'au desnădejduit, căci știau că »Sfânta dreptate« e pe partea lor și lupta lor isbândă arată, căci în urma ei s'a răspândit lumina de azi.

Reji și păcătoșii și azi se încearcă a ține întunerec, a tainui adevărul și a călea în picioare dreptatea. Dar' nu vor isbuti mult timp, căci azi lumina se lățește în toate părțile și păcatele es numai decât la iveală și sînt infierate și huiduite de toată lumea.

Noi pildă să luăm dela Mântuitorul lumii, cum au luat și strămoșii nostri și să combatem răul fără frică, fără preget, bine știind, că învingerea a noastră va fi, căci pe partea noastră e adevărul și dreptatea, ear' în fața acestora minciuna și fărădelegile nu se pot ține decât de azi până mâine.

Sus s'avem inimile! Să ne bucurăm și veselim în ziua Nașterii Domnului, căci ea este începutul adevărului și dreptăței pe pământ și în ceruri!
Sărbători fericeite!

TINERIMEA LA MORMENTUL LUI IANCU. Din *Baia-de-Criș* se scrie, că în 31 Dec. v. o delegație de tineri universitari români au depus pe mormentul eroului nostru Iancu, în cimitierul din Tebea o cunună frumoasă de flori naturale, cu mînnat tricolor.

Tinerii au rostit discursuri și au făcut în fața poporului o frumoasă manifestație de pietate națională.

Bravă tinerime!!

Ce dorese Maghiarii? În prim-articolul de Anul-Nou, vestitul gazetar, baronul *Kaus Ivor*, scrie în „*Hazánk*“ următoarele:

— »De câte-ori armata austriacă e bătută, se dă totdeauna câte o mică libertate Maghiarului. Când au bătut-o cântăriu Italianii și Francezii, ni-s'a dat puțină libertate. Când o bătură bine Prusia, ni-s'au redat drepturile constituționale, dar' puterea au oprit-o pe seama lor. Dacă încă odată ar fi bătută armata, am pute spera, că națiunea maghiară ajunge stăpână liberă pe soartea sa, în patria proprie«.

Va să zică, Maghiarii nu doresc alta monarhiei, acum la începutul noului secol, decât o stântă de bătaie din care se poată trage ei foloasele. Frumoase dorințe de Anul-Nou, și Viena va fi încântată de ele.

Slujbă pentru Iancu. Din Deva ni-se comunică cumcă Dumineca trecută, în biserica română de acolo s'a celebrat la sfânta liturgie pomenirea lui Avram Iancu.

La actul de pomenire al preotului corul a răspuns cu un duios: „**În veci pomenirea lui!**” — care a făcut adâncă impresiune asupra credincioșilor.

Pentru Iancu.

Sub titlul „Pentru memoria lui Avram Iancu” a apărut chiar acum o elegantă broșură de actualitate.

Broșura cuprinde întreg apelul, pe care dl. Dr. Amos Frâncu îl deduse cătră ministrul Perczel în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. El este o vrednică și minunată apărare juridică, politică și istorică a lui Avram Iancu. Apelul a fost întreg publicat în un număr al „Tribunei”, în săptămâna trecută, de unde s'a scos acum în broșură, ca să-l poată avea mai îndemână ori-și-cine.

Pelângă Apelul publicat în „Tribuna” s'au mai adaus în broșură câteva acte istorice, și articolul cunoscut al revistei „Hét”, unicul articol mai just și mai obiectiv ce a apărut în presa maghiară în chestiunea ce ne preocupă azi pe toți.

Broșura are înfășurare vrednică de cuprinsul ei și se vinde cu 1 coroană (pentru România 2 lei).

Venitul curat, ce va rezulta din destacarea broșurei este destinat pentru înfrumusețarea istoricului cimiter din Tebea, unde odihnește și Avram Iancu sub goronul lui Horia.

Nu ne îndoim că toți bunii Români se vor grăbi a-și procura această broșură.

Măcelul dela Goștila.

În nrul 50 al „Foi Poporului” am dat știre despre măcelul grozav, făcut de gendarmi în satul românesc Goștila (comitatul Solnoc-Dobâca).

Acum ni-se scrie de acolo, că faptul s'a petrecut așa, cum 'l-am dat noi, după „Tribuna”.

Sărmani Goștileni! N'au putut plăti cheltuelile comasărei. Li-s'au cuprins în toamnă vitele și uneltele economice. Ei își cer termin, dar' diregătoriile întârzie cu răspunsul, ear' solgăbirul și primarul amenință cu execuție.

Atunci Goștilenii, cum are Românul încredere în Maiestatea Sa, s'au hotărît să meargă la Viena să se plângă la Domnitorul și să ceară dreptate.

Aleg pe doi inși dintre ei: Iuliu Pinteș și Vasilica Oprea, plugari neaoși, cu puțină carte, cari au concipiat și cererea cătră Maiestatea Sa. Pornesc apoi la Viena.

Țerani la Monarchul.

În 8 Decemvrie n. ajung acolo și dimineața la 9 ore intră în curtea „Burgului”.

Costumul lor țărănesc, opinci, sumane negre, niște căciuli zdravene și desagii lor vârgați, de sine înțeleș, au atras atenția și curiozitatea celor din Burg. Se zice, că însuși Maj. Sa să-și fi zărit dintr'o fereastră, căci abia apucară a întreba că unde și cum ar pute intra la Înălțatul Împărat, vine un înalt funcționar de curte și după-ce le ascultă dorința îi și conduce în cancelaria de cabinet, unde 'i-a ascultat și le-a luat cererile aduse cu înșii, ba ci-că Maj. Sa să le fi trimis prin diregătorul acela și mulțumiri, că au ostenit la Viena chiar din Ardeal. Și alte multe vorbesc oamenii acestia.

Prigonirea începe.

Destul, că după-ce au ajuns acasă goană și prigoană pe capul lor... Solgăbirul nici una, nici alta, poruncește să se încasseze banii fără amânare și dispune intervenția gendarmilor.

Se susține, că direcțiunea financiară încă le ar fi acordat amânare de plată până în 30 Dec., dar' solgăbirul a nesocotit și aceasta.

Oamenii trăgeau nădejde dela Viena și cel puțin până la 30 Decemvrie, după spusele notarului, se știau în pace.

Solgăbirul și gendarmii țineau însă de ale lor, poate de ordinele lor secrete. În 18 Decemvrie, la 10 zile după reîntoarcerea deputațiunei din Viena, se întâmplă măcelul.

Măcelul.

Măcelul s'a întâmplat simplu, dar' grozav.

Vin gendarmii fără de veste. Numai decât dintr'un capăt de sat încep a goli grajdurile și cotețele, ca să despoie întreg satul. Femei și copii se vâicăără desnădăjduți, vâzând cum li-se răpesc vacuțele, ortacii de muncă și isvoarele de hrană. Nici focul și potopul nu fac mai mari prăpădenții. Oamenii se adună, ca la ori-ce primejdie. Protestează, se roagă.

Răspund puștile, și gloanțele sting vieți... Atâta tot.

„Vitejia” barbară 'și-a făcut roștul. A rămas jelanie și ură ca să dogorească mocnit sufletele chinuite de nesfârșite necazuri și șicane.

Ca la noi — numai între sêlbateci.

Casul acesta din nou ne dovedește, că gendarmii în „fericita” Ungarie, în loc să apere pe cetățeni, îi pușcă și ucid fără milă, adese din cause de nimica. Aceasta nu se întâmplă decât între sêlbateci și în — Ungaria. Cu o deosebită plăcere pușcă acești slujbași inarmați în Români. Da, fiindcă față de Români totul e iertat. Dacă n'ar fi așa s'ar face cercetare și gendarmii sau cei-ce le-au poruncit să puste, ar fi pedepsiți. Până acum nimic nu s'a făcut. Tot „hoțul de păgubaș” — biet Românul — trage scurta. Au fost pușcați Goștilenii, pentru-că sânt Români și au fost pușcați poate și din răsbunare, că au cutezat să meargă să se plângă la Maiestatea Sa și să ceară dreptate.

Arătăm de nou lumii acest fapt barbar. Stăpânirea ungurească poate fi mândră de isprăvile slujbașilor sei...

Frumos Crăciun ne-au pregătit!

FOIȚA.

La Nașterea lui Isus Christos.

Versuri de George Munteșescu (Vrani).

Bucură-te azi creștine
Și te veselește bine,
Căci azi e ziuă mai mare
Sufletelor ușurare,
Fiul Tatălui prea sfânt
Se pogoară pe pământ,
Să dea darul seu cerese
La tot neamul omenesc.
Bucură-te neam robit
Căci prorocii ce-au grăit,
Astăzi a lor prorocie
Ne vestește bucurie,
Mesia cel prea dorit
S'a pogorît pe pământ,
În chip de om s'a smerit
Și pe noi ne-a mântuit
Din strămoșescul păcat
Care ne ducea la iad,
Ear' acuma tu creștine
Te pune cu fapte bune,
A fi vrednic de Isus,
De Domnul cel sfânt de sus!

Colinde.

Din Căpâlna-Inferioară.

Culese de Demetriu Lazar Todoran, învățător.

I.

Umblă să preumblă
Sfântu Petru prin raiu.
După Petru cine strigă?
Strigă dulce tatăl seu:
Petre, Petre, draguț Petre,
Fă-mi și mie loc în raiu!
Loc în raiu tu tată n'ai,
Că pân'ai fost pe pământ
Tot biru domnesc ai fost
La bogăți cu dreptate
La săraci cu strîmbătate!
— După Petru cine strigă?
Strigă dulce frate-seu:
Petre, Petre, frate Petre,
Fă-mi și mie loc în raiu!
Loc în raiu tu frate n'ai,
Că pân'ai fost pe pământ
Tot cărcămar sătesc ai fost,
La bogăți așa le-ai dat

Tot vin roșu străcurat,
La săraci așa le-ai dat
Vin cu apă mestecat,
— După Petru cine strigă?
Strigă dulce sora lui:
Petre, Petre, frate Petre,
Fă-mi și mie loc în raiu!
Loc în raiu tu soră ai,
Că pân'ai fost pe pământ
Ți-ai pus casa lângă drum,
Căți drumari pe drum trecea
Tot la tin' sălășluia,
Le dai cină cu lumină,
Le-așternea-i pat de hodină.

II.

Fii vesel cest domn bun
Că îmi vin junii buni,
Junii buni colindători
Noaptea pe la cântători,
Dar' cu dînșii cine vine?
Vine Domnul Dumnezeu
Mitutel în scutecel
Cu cununi de flori de măr,

De peste săptămână.

Lupta pentru Iancu.

Zilele din urmă ale săptămânei trecute ne-au adus vești ce au căzut așa de bine sufletelor noastre rănite de necotitul slujbaş dela Alba-Iulia.

După frumoasa pășire a *tinerimei* dela scoalele înalte, a urmat pășirea hotărâtă a mai multor *bărbați* români, cari s'au plătit cu bravură de datorința lor.

Vineri, în săptămâna trecută erau chemate la adunare congregațiile comitatelor *Sibiiu* și al *Hunedoarei*.

La Sibiiu.

Abia s'a deschis congregația comitatului Sibiiu, și vrednicul român *Dr. Comșa* din Săliște, a adresat vicișpanului o interpelare (întrebare), în care aducându-i aminte că e în fruntea unui comitat locuit mai mult de Români, l-a întrebat de are știre despre adâncă vătămăre ce s'a făcut poporului român de un slujbaş al statului, de procurorul Lázár la Alba-Iulia, vătămăre pentru care ferb azi inimile Românilor de pretutindenea, și așa și a celor din acest comitat, — ear' dacă are știre despre aceasta, are de gând să ceară guvernului țerei să dea satisfacție acestui popor vătămat pentru a-și pute redobândi linistea perdută?

Bărbăteasca interpelare era scrisă de un frumos număr de Români frunțași membri ai congregației.

Interpelantul a ținut și o frumoasă vorbire întru spriginirea întepelării sale.

Vicecomitele a răspuns, că de vreme ce interpelarea nu s'a înștiințat înainte cu 24 de ciasuri, cum era prescriș, nici nu s'a putut gândi la un răspuns, dar' că va da răspuns în ședința ce va urma!

Românii au fost foarte însuflețiți și au aplaudat pe tinărul Doctor, care frumos s'a purtat!

La Deva.

Nu mai puțin bravi au fost câțiva membri români ai congregației comitatului Hunedoarei.

Acî asemenea îndată după deschiderea ședinței, tinărul avocat *Dr. Aurel Vlad* (dela Hațeg), a luat cuvânt, întrebând pe vicișpanul de are știre de vătămărea ce s'a adus poporului român, care locuște aproape singur acest mare comitat. și ce pași a luat vicișpanul, ca cei chemați să dea reparație acestui popor, pentru vătămărea bruscă a procurorului Lázár? și ce pași pentru a împede ca în viitor pe procuror a mai pute face »politică« atât de scrintită și vătămătoare, în firul proceselor?

S'a făcut un vuet și un sgomot în sînul membrilor unguri, ca-și-cum ai fi băgat un bêt în cuibul de vespi și trântori, — încât interpelantul nu 'și-a putut desvolta vorbirea cu care voia să-și însoțească interpelarea.

Abia s'a liniștit vicișpanul, și a doua bombă căzî în mijlocul lui: dl *Francisc Hossu-Longin* se ridică și adresă și d-sa o interpelare românească asupra atacurilor ce foile ungurești le îndreptează de câteva săptămâni asupra Românilor, pentru-că acestia s'au aprins de vorba procurorului dela Alba-Iulia, și a întrebat ce are de gând să facă, pentru-ca pe calea legii să fie apărută și onoarea Românilor în această patrie, contra unor foi atît de desfrîmate?

Vicișpanul a răspuns zăpăcit că nici el nu poate fi de aceeași părere cu ce scriu foile, — dar' n'are el putere a stîrpi răul...

Interpelării dlui Vlad nu s'a dat răspuns căci, zice, nu se ține de cercul dînsului (a vicișpanului) de rînduire.

N'au ajuns mare lucru interpelările acestea, dar' au făcut să sune graiul românesc și să răsune sufletul românesc în două congregații, ear' de aci să se audă și mai departe, că și *juni* și *bărbați*, sîntem treji și nu a adormit în noi sufletul național!

Ca să o știe cei-ce cred că ne pot lovi, că noi nici graiu n'am mai avê.

DIN LUME.

Răsboiul în Africa-de-meazăzi.

De pe câmpul de răsboiu nu sînt știri, decât despre ciocniri mai mici. Astfel s'a întemplat săptămîna aceasta o luptă lângă rîul *Tugela*, în care au fost respinși Englezii, ear' una în țeara Cap, lângă *Collesberg*, fiind bătuti Englezii. Azi se anunță o altă ciocnire de felul acesta, care s'ar fi

sfsrșit cu învingerea Englezilor. Agenția *Reuter* avisează că la ministerul de răsboiu din Londra a sosit știre despre o luptă lângă *Belmont*, în care Englezii, sub comanda generalului *Pilcher* au raportat o victorie asupra Burilor. *Pilcher* a cuprins castrele și a făcut prizonieri 40 de Buri, din batalionul *Sunnyside*.

Despre planul lui *Kitchener* raportează un gazetar din *Cair*, care a interviuat pe *Kitchener* înainte de plecare.

Kitchener a zis, că el are planul a deda pe Englezi la felul de luptă al Burilor și apoi va închide Transvaalul și Orange din toate părțile, ca într'o verigă de fer. Spre acest scop sînt de lipsă trupe în număr de 150.000, ear' timpul, în care Buri vor trebui să se supună, va fi un an, poate doi.

Se svonește, că Anglia voește să-și scoată trupele din Egipt și să le espedeze contra Burilor. În acest cas, guvernul englez va ruga *Italia*, să ocupe temporar Egiptul. Politicianul italian *Frascati* provoacă guvernul în »Nuova Antologia« să iee asupra-și acest angajament, de oare-ce prin aceasta s'ar mări influența Italiei în Mediterană. Altcum ziarul »Consultă« declară, că până acum Anglia n'a făcut demersuri în acest scop pe lângă guvernul italian.

Din pildele altora.

Românismul în Bucovina.

Politica de germanizare (nemțire) urmărită de guvenul din Viena, a fost pornit odată tocmai pe căile, pe cari azi voește să înainteze guvernul unguresc.

S'au făcut și acolo încercări fel și fel pentru a silui lumea negermană să se folosească numai de limba nemțească, mai ales în atingerile cu oficiile (cancelariile) statului.

Biserica română din Bucovina are un fond mare »religionar« de mai multe milioane, rămase ei mai ales din dăniile evlavioase a Domnilor români, de pe când țeara era încă trup din trupul Moldovei.

Fondul însă e administrat (chiverisit) de stat.

Preoții români își au cea mai mare parte a plăților lor, din acest fond, care nu e format din bani străini, ci din averea bogatelor mănăstiri românești.

Din Chior.

Culese din gura poporului de *St. Pop.* învăț. în *Posta, Săpia* și *Arieșul-de-pădure*.

I.

Colo 'n jos spre răsărit

Florile d'albe,

Mândru pom este 'nflorit,

La tulpina pomului

Este-o masă rotilată

De ângeri încunjurată.

Tot cetesc și-adeveresc

Pe Dumnezeu pomenesc,

Dumnezeu e supărat

Că Iuda-'n raiu a intrat,

Dumnezeu din graiu grăia:

Cine-'n lume s'ar afla

Să se bată cu Iuda.

Dar' Ilie viteaz mare

De pe scaun s'a sculat

La Iuda trei palme-a dat,

Trei zile nu s'a sculat.

Ilie din graiu grăia:

Deschide-'mi Doamne poarta

Că mă ajunge Iuda,

Când poarta o deschidea

Iuda de talpe-'l prindea,

Astă lume să se știe

Că-'i din talpa lui Ilie.

II.

Pară-'n soare când răsare

Și astăzi a răsărit

Pe trei stîlpuri de argint,

Și pe-o masă rotilată

De ângeri încunjurată.

Dar' pe masă ce mai sînt?

Sîntu-'și sînt cofe cu vin.

Dar' printre cofe cu vin?

Sîntu-'și sînt păhare-umplute.

Și printre păhare-umplute?

Sîntu-'și sînt struțe făcute.

Dar' cu-acelea ce-asteptăm?

Așteptăm pe D-zeu

Să-'l mărim să-'l laudăm,

Ne temem că-a zăbovi

Pe su 'naltul cerului

La pomuții raiului,

Vara pică de 'nfloriți,

Toamna pică de rodiți

De rodiți, de-'ngrămădiți.

Cu vetmîntul mohorit

Lungu-'i lung până-'n pămînt,

Jur în jurul poalelor

Lucesc stele mărunțele,

Mai în sus cătră brînele

Lucesc două mai mărele,

Mai în sus la umerei

Lucesc doi luceferei,

Dar' în spate și în piept

Luce luna cu lumina,

Soarele cu razele.

Trei raze 'și-au străiucit

Și asta-'i rază Domn de rază

Rază 'n vîrfurile muntelui

La poalele codrului;

Și asta-'i rază Domn de rază

Rază 'n șes la grâne verzi,

Și asta-'i rază Domn de rază

Rază 'n cruce de fereastră, —

Să fii gazdă sănătoasă,

Sănătoasă și voioasă

Cu feria rasă-'n masă.

Cu toate acestea statul, fiindcă el administrează banii și îi dă preoților prin oficiile de dare, — a introdus pe încetul și pe nesimțite »obiceiul«, ca preoții români să-și ridice banii dela fond, pe lângă *chitanță scrisă nemțește*.

Și au dat oamenii, de voe de ne-voe, chitanțe nemțești, până s'au trezit cu asta ca cu o lege pe capul lor.

Timpul mai nou însă a început a trezi și în inimile fraților bucovineni simțimintele și mândria românească, și afară de mișcările preoției române — despre cari am făcut și noi pomenire, — acum vine o veste care e un pas bărbătesc mai departe din partea preoției, pe calea redeșteptării naționale și a luptei pentru *dreptul limbei române*.

Se vestește anume, că adunarea preoților din decanatul (tractul) Gurahumorului, a hotărât la 8 Decembrie, cu învoirea însuflețită a tuturor preoților de față, că pe viitor să nu mai voiască să scrie nimănui, nici celor mai mari, nici celor mai mici, nici un fel de scrisoare oficioasă (în cale de slujbă), *decât numai în limba românească!*

Asta cu scop a asigura limbei române tot mai mult dreptul pe care legile țerei 'i-l dau, dar' pe care (ca și noi cei din Ungaria), l-au părăsit oamenii ei de ei de frica mai a lui Honț, mai a lui Pișta...

Frumoasă hotărâre. Vrednică de toată lauda!

Starea învățământului poporal în Șomfalău, comitatul Bistrița-Năsăud.

Șomfalăul este o comună de vre-o 130—140 fumuri, locuită de Români și Unguri cam pe o formă de mulți. Din veacuri uitate au avut o soartă și astfel trăiau unii cu alții ca frații. Până înainte de asta cu 3—4 ani își petreceau la olaltă, se căsătoreau între olaltă: Ungurii luau Românce și Români Unguroici. Trăiau adecă după-cum trăesc bunii creștini, fără de a se urî unii pe alții. Dar' de câțiva ani încoace Ungurii s'au fudulit, se țin oameni mai aleși și batjocoresc pe Români în tot locul. Și aceasta cu deosebire de când li-s'a făcut Ungurilor școală de stat la

care ei au alergat cu bucurie. Dar' Românii nu le-ar avè grija, dacă ei nu ar fi superați de Unguri întru pacinicile lor lucrări, cu deosebire dacă nu ar fi șicanați pe terenul învățământului lor poporal. Cu chiu, cu vai, în butul tuturor șicanelor, Românii își țin școluța lor românească, ca băieții să învețe legea lui D-zeu în graiul mamei lor.

Dintre multele șicane la cari sunt supuși bieții nostri români din Șomfalău, vom însemna următoarele:

Pentru anul școlastic curent s'a dat stațiunea de învățător român gr.-cat. în concurs și pe prima Septembrie și-au și căpătat învățător. În una din săptămânile luni Septembrie a mers în comună notarul cercual Dănilă Pascu și le-a spus Românilor, că dacă pe 1 Octombrie nu vor avè învățător, atunci copiii Românilor vor fi siliți să meargă la școala de stat. Dar' Românii n'au așteptat să le cadă această silă pe cap, ci au pus umăr la umăr și au închiriat de școală casa unui proprietar ungar, numit Farkas, au dus băncile și lucrurile ce se țin de școală și Luni dimineața, pe când a sosit notarul Pascu în comună cu o falcă în cer cu alta-n pământ, cea dintâiu vorbă 'i-a fost, că: Românii au școală și dascăl? Dacă 'i-s'a spus că au, a zis că nu crede. Dacă s'a convins că au, a mers la numitul proprietar și 'i-a imputat de ce 'și-a dat casa de școală la Români? Ear' acela 'i-a răspuns că așa a voit. Pentru acest răspuns dl Pascu s'a supărat foc, ca-și-când d-sa nu ar fi Român, care are neamuri *de aproape* preoți românești. Ce-i mai mult, dl Pascu s'a pus și a întăritat pe neamurile lui Farkas ca să scoată pe copiii Românilor din casa lui. Ear' din Bistrița a venit inspectorul de școale cu inginerul și au zis că casa aceea nu-i potrivită, că la iarnă dacă va căde pe ea zăpadă, s'a urul și va omori pe copii. Vedeți d-voastră: se tem dumnilor să nu piară cumva copiii Românilor, ci să rămână vii, să meargă la școala de stat să-și ungurizeze! Fiind lucrul așa, și-au închiriat Românii dela Maria Uța o casă peste drum dela biserică, că doară fiind aceea casă românească, nu s'a spurca cu copiii Românilor. Dar' și cu casa asta sântem de necaz, că a venit subinspec-

torul și 'i-a băgat de vină că nu-i padimentată. Ba ne-au fost oprit și dascălul să nu mai cuteze a învăța pruncii, că nu are *diplomă*, ca-și-când nu s'ar ști de obște că sânt foarte mulți... diplomați, cari nici nu știu ce-i diploma.

Ne trudim să ne ridicăm școala noastră, să nu tot umblăm ca Țiganii cu cortul, dintr'un loc într'altul, dar' și cu aceasta merge greu, că nu avem conducător. Că bine că poporul până acum ține umăr la umăr, dar' dela o vreme s'a descuraja, vèzând că cei chemați a ne povățui — ne dau dosul. Preotul nostru nu are grija școalei, el ne descurajează pe deoparte, pe de altă parte ne tot necăjește să-i facem lui grajduri, că nu-i încap vitele și să-i reparăm casa, deși-i destul de bună. Adecă, d-sale îi e mai mult de vițerii d-sale, decât de pruncii nostri, spre care scop face arătări pe la solgăbiru în contra noastră. Așa apoi nu știm unde amarul vom ajunge. Dela Gherla încă nu vine nici vlădicul, nici un canonic baremi să ne îmbărbăteze cu sfaturi luminate, ci ne lasă să ne sbatem ca o turmă fără păstor. Așa stăm noi cu școala și cu învățământul pruncilor nostri! Ungurii ne-ar înfunda cu sila în școala lor, notarul le-ar ajuta și le ajută, preotul par'că ar fi bun bucuros să nu mai aibă necazuri cu școala, numai grajd la vițeri să aibă, cu toate-că grajduri are dar' îi sânt prea puține. Ungurii din sat ne prorocesc că clădirea aceasta nouă, ce o facem de școală, va fi birt, prepenație! Nu-i rabde D-zeu, cum nu ne pot ei răbda pe noi să ne vedem de necazurile noastre!

Deci, dacă cumva poporul ar perde curajul de a mai susține școala cea românească, să se știe că dela cap se impute peștele.*)

Șomfalău, Decembrie 1899.

Un sătean.

* Ba poporul să nu peardă curajul, ci cu tot deadinsul să stee să se gate școala și să facă plată dascălului, cât zice legea, ca să poată căpăta dascăl harnic și statornic. Ear' dl preot să mai vëndă din vite, de nu-i încap în grajd, să-și aducă aminte că e păstor turmei celei cuvântătoare! Red. „Foi Poporului“.

Din Iolănzell.

Culese de Ales. L. Macarie, învățător.

Poarta cerului
Poala raiului,
Dumbla se preumbla
Cea Sfântă Mărie,
Cu pașul pașie,
Flori sfinte rumpă,
Cele flori pe brațe
Crețe-'s mărărețe,
Cu pașul pașind
Flori sfinte rumpend,
Cele flori pe mâni
Frumos a 'nflorit
Lui Christos iubit,
Bucură-te maică
Că din tine naște
Fiiul făr' de taică,
Domnul cerului
Și-al pământului
Și al nostru tuturor.

Fluierul lui Iancu....

O jalnică doină răsună din munși,
Ne cântă de lupte cu dușmanii crunși,
De lupte trumoase purtate de moși,
În contra barbarilor mult numeroși...

Un fluier o cântă. E fluier vrăjit...
Menit să deștepte un neam istovit,
De rele și chinuri amarnic bătut,
Și care pe lume se crede perdut...

E fluierul magic al Iancului brav,
Ce'ndeamnă la luptă puternic și grav...
Poporul ascultă... tresare 'ntărit...
Și jură să nu se mai lase 'njosit!

Se zgudue munșii... Și văi românești
Se umplu de sfintele glasuri cerești,
Ce varsă credință în neamu-'ntristat,
Nădejdea izbânzei și dor de luptat...

Se 'nșirue tineri voinici și decizi
A da înainte pe greu povârniș,
Și cete formează de bravi luptători...
— Cuprinși sânt dușmanii de-ai
groazei fiori...

....Răsar din trecutul de glorie plin,
Imagini mărețe, cu zimbet sênin,
Energici ne 'ndeamnă la luptă pe noi
Prefecții, tribunii cu nimb de eroi..

Și fluierul cântă aprins, mai aprins...
Văpaia de luptă pe toți 'i-a încins...
Și fluierul cântă năprasnic acum...
Pornit e tot neamul pe-al luptelor
drum!...

Tu Iancule mândru, adormi liniștit
Trezitu-'și-ai neamul... Ear' el ofărit
E gata de luptă în numele tău,
— Așa să-ți ajute d'acum Dumnezeu!
Ioan Scurtu.

PARTEA ECONOMICĂ.

Controla cârcimăritului.

Când vor primi cetitorii acest număr al foii noastre, va intra în putere de lege ordinațiunea ministrului de interne, dată în înțelegere cu ministrul de finanțe și privitoare la cârcimărit. Între condițiile cu cari acea ordinațiune încearcă a îngrădi cârcimăritul și a-l mărgini, așa încât numai cei avuți și cu chilii mai multe să mai poată vinde beuturi cu litra și decilitra, două sunt pe cari cârcimarii români mai cu greu le vor pute ține pe tot locul. Una, care oprește a vinde și a bea beuturile în locuință, va fi neapărat de lipsă, ca acei cârcimarii cari au făcut până acum această vânzare în locuințele lor, unde stau cu copiii și servitorii, sau să abdică de licență, sau să se tragă cu locuința în altă odaie, *ca să rămână chilia principală numai cu mese și scaune, fără paturi și alte mobile.*

A doua condițiune e, că *nu se mai pot vinde beuturi spirituoase acolo unde se vând și alte mărurișuri*, cum sunt luminări, făină, oțet, piper, tămâie, curele, talpă etc.

Cei-ce nu vor urma condițiile acestea, vor fi globiți cu câte 50 coroane. Deci oamenii nostri, cari din firea lor sunt cam lăsători, așa încât une-ori nu cred și nu vor să știe de nici o ordinațiune, alte-ori cred că va fi și asta așa numai trecătoare, ca multe altele, să fie cu băgare de seamă și să ție cele poruncite în ordinațiune întru toate, ca să nu fie nevoiți a plăti cele 50 coroane și după 2—3 plătiri să peardă. Ordinațiunea după-cum se vede e făcută cu scop de câștig în două direcțiuni.

Una ca să facă cu neputință celor mai săraci vânzarea beuturilor, ca să poată vinde numai cei avuți, cari au case și locale (chilii) mai multe, alta ca să facă un venit statului, ceea-ce va și face de bună-seamă, dacă vânzătorii nu vor urma ordinațiunii. **Axentie Severu.**

Salvina.

(Urmare).

— Hei, Ionuț, zic că nu se poate. De ai ști tu ce nu ști, de bună-seamă că n'ai umbla pe aici cu gânduri și cu vorbe de acestea. Eu sunt bună cum sunt sunt mulțumită cum sunt, ear' altcum nu.

— Dar' de ce nu, fată? Spune-mi să te pricep

— Nu 'ți-a folosi nimica, și de 'ți-oiu spune. Mai bine-mi dă bună pace. Caută una de starea ta, pe care să o știi de unde-ți și a cui e.

— Dar' eu te vreau numai pe tine.

— Nu se poate, Ionuț de bună-seamă nu. Fii bun du-te și-ți petrece și pe mine mă lasă în bună pace.

— Apoi dară sănătate bună!

Cu aceste vorbe eși Ionuț supărat din curtea preotului și necăjit cum era trase o dușcă de vin și intră în horă, cu gândul în veci să nu mai vorbească cu Salvina.

Creșterea cailor.

Între deosebitele specii de cai, ce există astăzi în Europa, două sunt mai însemnate, și anume: specia răsăriteană sau arabă și cea apuseană sau engleză. Cea dintâiu, adică cea arabă își trage obârșia sau originea din Arabia, din cele 95 de iepe, cari, după-cum se zice, au fost trimise în suta a șaptea pe timpul lui Mohamed, dela Monta la Mecca într'un războiu și din cari au mai rămas sănătoase numai cinci. Din acestea se zice, că 'și-a luat începutul specia cailor arabi. Cea de a doua, adică cea engleză este o încrucișare (corcire) de armăsari arabi, cu iepe din Europa.

Temeiul pentru creșterea calului englez, 'l-a pus regele Carol al II-lea, care în suta a 17-a a ales și crescut niște indivizi proprii și din cari apoi s'a crescut calul englez, atât de vestit prin trăinicie și fugă. Dela aceste două specii s'au lăsat toate celelalte, așa încât azi fiecare țeară își are specia sa deosebită de cai, mai mare sau mai mică, după-cum au fost și împrejurările sub cari au crescut și s'au dezvoltat.

La noi în Ungaria se pot deosebi patru perioade mai însemnate în creșterea cailor, și anume: Periodul calului unguresc până la anul 1526, periodul calului arabic sub domnia turcească până la anul 1711, periodul calului spaniol dela 1711 până la anul 1814 și periodul calului englez dela 1814 până în zilele noastre.

Avântul ce a luat la noi, creșterea cailor, este a se mulțumi mai cu seamă statului, care a înființat și susținut anumite stațiuni de armăsari nobili, pentru trebuințele locuitorilor interesați în această privință.

Asemenea stațiuni de armăsari s'au înființat sub Iosif al II-lea în anul 1785 la Mezöhegyes în comitatul Cianadului, cu un număr de 599 armăsari și iepe, la Babolna în comitatul Comaromului, care s'a înființat la anul 1789 cu un număr de 500—580 de armăsari și iepe, la Kisber, care s'a înființat la anul 1853 cu un număr de 500—520 de armăsari și iepe și la Sâmbăta-inferioară în comitatul

Făgărașului, care s'a înființat la anul 1874 și are un număr de armăsari și iepe de 400—430. Cei mai vestiți armăsari din această stațiune, cari au pus temeiul unei specii deosebite de cai au fost: Maiestoso, Pluto, Neapolitano, Conversano ș. a.

Afară de aceste patru stațiuni, ai căror armăsari se conced de-a giaba sau pe lângă o anumită taxă de tot mică și la iepele locuitorilor dimprejur, statul mai susține încă în 946 locuri un număr de aproape 3000 de armăsari pentru trebuințele locuitorilor dimprejur.

Mulțumită acestui început din partea statului, precum și a unor privați mai cu dare de mână, creșterea cailor nobili a ajuns, ca să fie prețuită acum și din partea economilor mai de rînd. Astfel s'a constatat, că comisiunile pentru asentarea cailor de miliție, află din an în an tot mai mult material, pe care îl plătesc cu suma de 150—300 fl. de dărab.

La creșterea unei specii mai bune de cai, economul trebuie să fie cu deosebită băgare de seamă la ținutul în care se află, la pășunat, nutrețul adunat și alte împrejurări, cari dacă sunt priincioase creșterii acelora, de cele mai multe-ori ajunge la rezultate deplin mulțumitoare.

Începutul îl poate face fiecare econom mai întâiu cu o singură sau și două iepe de o specie mai mare și mai bună.

La alegerea acestora trebuie să fie cu mare băgare de seamă, ca acela să nu aibă vre-o scădere, cu deosebire la picioare, fiindcă calul moștenește mai ușor ca celelalte animale scăderile părinților, dela cari se trage.

Când economul are odată materialul de prăsilă, atunci trebuie să bage de seamă, când le vine iepelor periodul de mănziț, ca să le sloboadă la armăsar. Periodul de mănziț se ivește la iepe mai cu seamă primăvara și ține câte 8—10 zile, ear' la cele fătate, îndată după-ce au fătat la o săptămână. Timpul acesta este cel mai acomodată, de oare-ce iepele leagă atunci foarte sigur. (Va urma).

— Ce? — își gândea el, — o calică, o sărântoacă, o slujnicoae, să nu vrea să vină după mine, pe când ori-care fată din munții nostri s'ar ține făloasă și ar da prescuri să o cer de muiere. O dau în hantătar, că mai sunt ele fete....

Cu gândul acesta jucă Ionuț în butul Salvinei, toată ziua jucă și beu de seara era șumén cum se cade.

Mult nu putu să doarmă, că avu ferbințeli mari și de vin și de joc. Se trezi cu o durere zdravănă de cap, dar' era el deprins cu astfel de dureri. Se ridică, aprinse lumina, trase o dușcă de vinars de prune care-l răcori și-l făcu de tresări odată din toate vinele, apoi se puse eară pe pat. Dar' somnul nu-l mai cuprinse curând și până se mai poată adormi, îi sburau gândurile pe la toate fetele din munți. Le luă pe rînd și se întrebă pe care să o petească, pe care să o iee de nevastă, că vedea el bine că și cât a stat neinsurat n'a stat bine. Părăndatu-și-a în cap pe toate, dar' pace, nici una nu-ți plăcea ca Salvina. Dar' Salvina nu vrea să audă de măritat. Asta îi făcea mare necaz. Nu putea el pricepe cum o fată săracă, o servitoare, nu se ține mândră, că o cere un ficior ca el? Se teme doară? O fi având vre-un nărav rău? 'I-a

spus cineva vre-o vorbă rea despre el? Ori ce poate fi pricina?

De abia în zori de zi mai ațipî o leacă, dar' numai puțin, că odată cu ziua cumnatu-seu, popa Nicolae îl trezi.

— Scoală Ionuț, c'ai zis că vii la Abrud. Sus, să mergem pe răcoare.

— Mă scol, cumnate; eată sunt sculat. Dar' singur vii?

— D'apoi singur, adică cu tine și cu vre-un argat.

— Cumnate ia pe Salvina cu tine.

— Bine. Eată o iau, tu vezi numai de te îmbracă repede și vino să prânzim împreună.

— Preoteasă, zise popa dacă ajunge acasă, gată-te și vină și tu la Abrud și va veni și Salvina. Am spus la argat se gate 3 cai, dar' purtați-vă de grabă cu prânzul, nu mocoșiți trei săptămâni, că mie 'mi-e foame. Ear' tu Salvina vezi de te gată cum știi tu mai frumos și nu-mi fi dosnică prin țîrg să mă faci de rușine.

Despre măiestrii.

VIII.

Ciobotăria. Pe zi ce merge ne fudulim tot mai tare. Opinea nu ne prea îndestulește, mult de o purtăm în zile de lucru, dar' în sărbători toți suntem în ciobote, ba chiar și în păpuși. Ei bine. Cine are din ce-și cumpăra ciobote și păpuși, fără-ca prin aceea casa să-i rabde foame și fără-ca să iee bani împrumut, poarte-le sănătos. Lumea merge înainte, spre bine ori spre rău, dar' ea nu stă locului. Cu lumea mergem și noi, ne mai împistrim portul, mai lăsăm din vechile și bunele obiceiuri, ne mai fudulim. Toate ar trece cum ar trece, dacă am ține seamă de un lucru:

De ne schimbăm portul, să ne învățăm și a-l face, ori îl cumpărăm pe bani gata? Și banii din ce-i facem? Pe ce și cui îi dăm? Înțeleg să purtăm haine bune și frumoase, dar' nu înțeleg de ce să nu ne învățăm și a le face? Înțeleg că plugarul nu-și poate face toate lucrurile și toate hainele de cari are lipsă, că nu 'i-ar ajunge nici vremea; dar' nu înțeleg de ce să dăm noi toată agonisita noastră tot străinilor, pentru lucruri ce nu ni-le putem face; nu înțeleg de ce să nu ne facem măiestri din copiii nostri și din frații nostri, ca munca noastră să meargă la ei, și a lor muncă să vină la noi. Acestea nu le înțeleg și nu le voiu înțelege în veci. Să mergem odată la biserică într'o comună mică numai de 60 de fumuri. Acolo vom vedea în ziua de Paști ori la altă sărbătoare mare cel mai puțin 200 părechi de ciobote mari și mici. Să zicem, că una cu alta e părechea numai cu 3 fl. și eată în picioarele sătenilor dintr'un sat mic sunt 600 fl. Să zicem, că pielea din acele încălțăminte face chiar 300 fl. și totuși rămân 300 fl. în punga celor-ce au făcut acele încălțăminte. Oare, cu acele 300 fl., bani uscați nu ar putea trăi la sat un om cinstit, un ciobotar harnic și cruțător? Ba ar trăi ca banul! Și uități-vă, dragii mei, avem comune nu de 60 de fumuri, dar' avem și de 100 și de 200 de fumuri și nu-i nici un ciobotar în ele; ori și de este, este ceva cărpaci jidan ori alt neam, dar' nu-i Român. Și așa nu-i bine.

— Dar' oare n'aș putea eu rămâne acasă, părinte?

— Ba tu ai putea, dar' cât țirgaș am de țirguit poftire-ai, să-l port tot eu în desagi și preoteasa? Vezi tu câte ne trebuie. Gată-te și hai, nu mai face atâtea marafeturi, ca ieri, c'apoi mă supăr.

Peste un cias de vreme mergeau ca pe răpușie pe caii cei mici, preoteasa și Salvina printre alte muieri, cari toate mergeau și ele călare la țirg la Abrud, ear' mai înainte, într'o ceată de bărbați călări mergea Ionuț, călare pe armăsarul lui cel negru și popa Nicolae, pe iapa lui cea sură. Iți era mai mare dragul a privi la cetele de muieri și bărbați ce mergeau la țirg călare. Toți erau îmbrăcați sărbătorește, toți cu câte o păreche de desagi plini de otavă dindărul lor în tărniță, toți cu scărițe de lemn, numai popa Nicolae avea de fer, ear' Ionuț chiar de aramă galbină, ca aurul. Pe mulți călușei se vedeau chiar câte doi călăreți: o muier și un copil, ori un bărbat și o copilă. Cel mai tinăr ședea de regulă îndărul celui mai betrân în sea.

Când ajunseră țirgul era plin. Drumul era îndesuit de car de ale Moșilor, cari sbierau ca din gură de șerpe: Mișcați din drum, mă, între smerii-n voi, că nu-i drumu numai al vost!

Noi nu suntem folosiți, ear' munca noastră merge la străini, pe când mulți fii și frați de-ai nostri îngloadă în lipsuri. Oare n'ar fi mai bine ca la acei fii și frați ai nostri să le dăm în mână această măiestrie bună, ciobotăria? Ba ar fi foarte bine ca în fiecare sat, tot la 60 de fumuri să fie câte un ciobotar harnic, Român și creștin bun, care să lucreze omenește. Atunci munca noastră ar merge la ei și pe ei 'i-am avea tot în mijlocul nostru îndestuliți și fericiți.

Să învățăm dar' pe copiii nostri această măiestrie bună, care are căutare vara ca și iarna.

În 3—4 ani se poate învăța. Pentru purtarea ei are lipsă de puține unelte și de vre-o doi bănișori, care 'și-i poate face ca calfă, în 3—4 ani după-ese dela învățatură. Atunci apoi să-i însurăm cu fete de-ale noastre și să-i așezăm în mijlocul nostru. Făcând așa, vom vedea cum își iau străinii pachetu-n spate și vor merge dela noi câte zile au crescut. Dar' de nu vom face așa, străinii tot mai mult s'or folosi de nepriceperea noastră și ni-or stoarce tot, ce biată agonisim cu crunte sudori.

I. P. R.

HIGIENĂ

Grijiți bine copiii!

Nutrirea măiestrită.

La nutrirea măiestrită a copiilor mici se folosesc materii anume pregătite pentru acest scop, pe cari le aflăm în prăvăli și apotece.

Ele sunt în vreme de lipsă de ajutor, deși pe laptele mamei nu-l pot înlocui nici ele.

1. Cel dintâiu articolu de acest fel este *laptele condensat* (îndesat), adică lapte curat mestecat cu zahăr și bine închis în cutii de pleu în cari nu poate străbate aerul. Dar' laptele acesta nu mai e fluid (curgător), căci din el s'au scos în chip măiestrit părțile de apă și a rămas o materie virtuoasă, gălbini și dulce la gust.

Se folosește mestecat cu apă: o lingură de lapte de acesta, în 10—20 lin-

guri de apă, anume apa feartă, căldică. În lunile două dintâiu punem mai multă apă, ear' în cele următoare mai puțină. După 6—8 luni se poate da și așa nemuiat copilului.

Dacă laptele acesta vedem că a cauzat copilului diaree (scurgere) ori vătări (vomări), trebuie să încetăm numai decât a-l mai da.

Dacă la deschiderea cutiei de pleu, aflăm pe lapte un fel de mucezeală, să știm că n'a fost închis bine și intrând aerul la el s'a stricat.

E între materiile de hrănire meșteșugită a copiilor, cel mai bun.

2. *Pulverea lui Liebig* încă e bună, e pregătită din plante, dar' se pregătește în chip mai încurcat, pentru-țeranii nostri nici nu prea știu de ea.

3. Mai ușor de folosit e *fărina lui Nestlé de Șvițera*, compusă din cele două de mai nainte. Cumpărându-o, punem o lingură din această făină în 10 linguri de apă, ferbându-le puțin, și va da o hrană bună.

4. *Smântâna lui Biederts* e mai apropiată de laptele femeiesc. Se face din albuș de ou și lapte și unt și alte materii ce se găsesc și în lapte. Se ia o parte (d. e. o lingură) și 16 părți de apă feartă, călduță, și așa se dă.

Mai sunt apoi și alte preparate (pregătite) în acest scop. Pot fi bune, dar' sunt scumpe, și poporul nu le poate cumpăra. Acestea însă de mai sus, mai ușor.

Esposițiile economice în Sibiu.

(Urmare).

Afară de școlarii din Rășinari, Șurmare, Sibiu-cetate și din ambele suburbii, secțiunea a II-a și a IV-a a pedagogiului ev. lut. săsesc, elevele școlii »Asociațiunei«, elevii din Cacova, Veștem, Gurariului, de elevii din secțiunea pedagogică a seminarului nostru. Școlarii din Boița, Orlat, un număr oarecare din elevele esterne și interne dela Ursuline, cari, dar' mai ales elevii dela sate au solvit taxa de intrare redusă, ceialalți elevi au avut intrare gratuită.

Cu toate acestea pe lângă că s'a servit cauza economilor nostri peste tot

Cete-cete năvăleau în toate părțile, unii spre piața de bucate, alții spre prăvăli, ear' cei mai mulți spre porțile, unde erau adunați gozarii. Acestia stau cu scafele lor cele mici, cât găocile de ou și cumpărau aur dela băiași. Că băiașii mai săraci, cei cu părți de băi puține și mai puțin roditoare, nu puteau aduna pe săptămână câte un font doi de aur ca să li-se plătească calea până la Zlatna ori la Bălgărad. Ei își vindeau puținelul lor la băiași mai avuți cari — fiindcă se indeletniceau nu numai cu producerea aurului, ci și cu cumpărarea și vânzarea lui, se numiau *gozarii*, pe cum se numesc până în ziua de azi. Ei adună puținelul celor săraci și când au doi ori mai mulți fontți, îl duc de-adreptul la topitoare. Și au câștiguri frumoase după întreprinderea lor, că dela fiecare gram de aur dacă le rămâne numai 1—2 cr., cumpărând în fiecare săptămână 3—4 mii de grami au 3—4 mii de cr. Așa a fost de cându-i lumea, apele cele mici tot în cele mari se varsă.

Ionuț și cumnatu-seu popa Nicolae încă erau gozari. Și ca toți *gozarii*, aveau oamenii lor, cari erau deobligați ale vinde numai lor, produsul de aur ce-l puteau aduna.

Când s'a pus Ionuț și cumnatu-seu popa Nicolae sub poarta unde își făceau ei cumpărările de aur, cete-cete de Buciumani li ocoliră.

— Ați venit cam târziu, era cât p'aci să vindem aurul la alți gozari.

— Ei, și dacă-l vindeți, doară noi n'am fi avut bani de o păreche? — zise Ionuț scurt.

Preoteasa cu Salvina cumpără câte toate și se duseră la ospătăria dela »Strugure«, unde trăgeau ei totdeauna. Acolo intrară în șură până să vină și părintele să le bage în ospătărie, că nu se cade să între muierile singure în ospătărie.

Cam pe la ameazi nimeri și părintele cu Ionuț la ospătărie. Amândoi aveau câte o trăistuță mai plină de globulele de aur, cum cumpărase în acea zi, de pe la băieși. Erau veseli că făcuseră cumpărări bune.

Haidați în lăuntru, preoteasă — zise popa Nicolae intrând în lăuntru. Și preoteasa își netezi părul din frunte, își potrivă crătina cea roșie și surțul cel negru de mătăș și plecă înainte, zicând Salvinei: Hai și tu în lăuntru să mâncăm și să ne vedem de cale.

— Eu rămân la țirgaș.

— Dar' hai că nu 'i-s'a întâmpla nimic.

— Nu merg, nu se cuvine unei fete să între în ospătărie.

și s'a ridicat vaza noastră, dar' am făcut, așa credem, un bun și de neprețuit serviciu și educațiunei tinerimei noastre.

La expoziție s'au încasat:

a) din bilete de intrare . . .	fl. 224.07
b) pe poamele etc. din expoziție vândute	> 55.31
c) venitul curat al bufetului, organizat de d-șoare	> 33.65

În total deci . . . fl. 313.03

Spesele efective ale expoziției . . . > 202.—

Rămâne deci profit curat . . . fl. 111.03

Suprasolvenți sânt domnii:

I. P. S. Sa dl Ioan Mețianu, archiepiscop și Metropolit cu suma de fl. 450; Ilarie Muciu Urechiă cu 1 fl.; Leontin Simonescu, secr. metr. cu 80 cr.; d-șoara Vichi Joandrea și Eugenia Jovescu, cu câte 1 fl.; Dr. Eusebiu Remus Roșca; protopresbiter Ioan Papiu; locot. D. Herbay; Dr. Oct. Russu, adv.; prof. Timoteiu Popoviciu; prot. Tit V. Gheaja (Hațeg); medicul de ștab Dr. I. Pop; adv. Dr. A. Frâncu; secretarul Bock; locotenent Moga; parochul I. Vințelariu (Ocna); directoara d-șoara E. Petrașcu; Onoriu Tilea, inginer, dela toți câte 50 cr.; Alesandru Lebu 40 cr.; franzejarul P. Moga; prot. Ioan V. Russu; Ioan Mihu, esp. consist.; Cristiu; măiestrul cismar Teod. Moldovan; doamna Constanța Barcian (Rășinari), dela toți câte 40 cr.; locot. Reichlin; preotul Stăngu (Gușterița); Ermil Boreia, dela fiecare câte 20 cr.; d-șoara Agnes Cristea; jud. r. Ioan Bădilă și Aur. Milea, not. (Poplaca), câte 90 cr.; Francezii Lemoine și André, câte 30 cr.; d-na Eleutera Cristea 50 cr.

Încheierea festivă și distribuirea premiilor s'a făcut Duminecă la 11 ore din zi, în prezența întreg publicului român și mulți străini din loc și și mai mulți țărani din comunele din comitat. Presidentul nostru prin o cuvântare acomodată mulțumind atât aranjerilor cât și esponenților și vizitatorilor — declară expoziția de închisă cu adausul însă, că la dorința generală, expoziția rămâne deschisă pentru vizitatori până Duminecă seara la orele 7.

În absența secretarului juriului, subscrisul am raportat, că juriul a decer-

— Dar' doară nu întri singură, vei fi cu mine și cu părintele la o mesă.

— Te rog, maică preoteasă, lasă-mă în pace, nu întru.

— Dar' ce vei mânca aci.

— 'Mi-am luat merinde.

Într'aceea se ivi și Ionuț pe treptele ospătăriei:

— Dar' haidați odată, soro, că se răcesc bucatele.

— Eu merg, dar' eată Salvina nu vrea să intre în lăuntru.

— Hai Salvină.

— Nu merg, Ionuț, nu pot lăsa tîrgășul singur într'atâta potop de om și nici nu se cade să meargă o fată în ospătărie.

Atunci Ionuț coborî până în șură și zise preotesei să intre numai în lăuntru, apoi apropiindu-se de Salvina îi luă amândouă mâinile în ale sale și îi zise:

— Tu Salvină, spune-mi tu de ce nu vrei să vii, unde știi că sînt și eu? Hai cu mine în ospătărie!

— Nu merg, Ionuț, nu pot merge.

(Va urma.)

nut în total 55 premii în bani, în suma totală de 230 coroane și a împărțit 107 diplome de recunoștință (între aceste diplome pentru toți esponenții cu locuința afară de comitatul nostru).

Primul premiu pentru grupa mere, pere, prune etc în suma de 20 cor. în aur, dăruit de membrii comitetului central al Reuniunii agricole, l-a câștigat dl Ioan Chirca, vicenotar în Seliște, pentru cea mai frumoasă și bogată colecțiune; premiul de 10 cor. în aur, dăruit Reuniunii de dl Dr. Amos Frâncu, adv., s'a decernat zelosului corp învățătoresc din Seliște, drept recompensă pentru ostenețele aduse în scopul colectării poamelor espuse de harnicii Selișteni; premiul al 3-lea de 10 cor. a revenit șcealei din Cacova; premiul al 4-lea cu 8 cor. l-a câștigat dl Ioan Popescu, propr. Sibiiel; al 5-lea tot cu 8 cor. dl Ștefan Milea, not. pens. în Tilișca; premiile de câte 7 cor. d-nii Sabin Savu, not. Vale și Liviu Brote, propr. Reșinari; de câte 6 cor. Valeriu Popoviciu, par. Sibiiel, Ioan de Preda, adv. Sibiiu și Irimie Dancăș, econom Rășinari; de câte 5 cor. Constanța Barcian, propr. Rășinari, George Iacob, inv. Tălmăcel, Vasile Bratu, preot Armeni, Nicolae Iosif, inv. Aciliu, Daniil Stroia, ec. Mercurea; de câte 4 cor. Ioan Raica, ec. Răchita, Rusanda Marcu, ec. Galeș, Ilie Pop, propr. Ludoș, Bucur Dancăș, ec. Rășinari, Irimie Roman, inv. Tălmăcel; de câte 3 cor. Ioan Maxim, propr. Avrig, George Dănilă, dir. școl. Racovița, Constantin Bușan, ec. Sibiiel, Ioan Hopriș, ec. Șura-mare și Petru Juga adm. prot. Tilișca; de câte 2 cor. Coman Hămbășan, dir. școl. Rășinari, Nicolae Bozdogan ec. Veștem. Toma Măhăra, inv. Săcădate. Dumitru Popică, ec. Sadu, Ieronim Mardan, inv. Gurariului, Alexe Pânzariu, ec. Ilimbav, Dumitru Ivan, paroch Dobârca, Toma Calin, ec. Sebeșul-sup., Nicolae Stoica, ec. Strugari, Ioan Nedelcu, ec. Tălmăcel, Ana D. Șufană, econ. Poiana. Pentru struguri de vin și masă: premii de câte 5 cor. Antoniu German, ec. Aciliu, Ioan Muleș, ec. Aciliu, Dumitru Ivan, par. Dobârca; de câte 2 cor. Ioan Oțoiu, Iacob Gaston, Iacob Hodoș, ec. din Aciliu, Nicolau Beju, ec. Dobârca, Maria Văcariu, ec. Aciliu și Ioan Muntean, cojocar Seliște. Pentru vin au fost premiați cu câte 5 cor. Petru Opincariu, ec. Sebeșul-săsesc și Ioan Droc, prot. Mercurea; cu câte 4 cor. Avram Acilenescu, Galeș și cu 5 cor. Nicolau Marcu, Galeș. Pentru rachiuri: cu 5 cor. Sabin Savu, notar Vale; cu 4 cor. Ioan Baociu, propr. Seliște; cu câte 2 cor. Ilie Pop, propr. Ludoșul-mare, I. V. Popa, propr. Seliște și Dumitru Tâmpănariu, prop. Seliște. — Au primit diplome de recunoștință din Sibiiu: Internatul școalei »Asociațiunei«, Seminarul Andreian; d-nele Otilia Comșa, Therese Békéssy, Minerva Brote, Sofia Simonescu, Silvia Barcian, Ana Moga, Alesandrina Dopp, Ecaterina Stefan, Maria Gărbacea; d-șoarele Agnes Cristea și Tinca Simonescu; domnii Demetriu Comșa, prof. sem., Dr. A. Tineu, adv., Ioan de Preda, adv., Leontin Simionescu, secret. metr., Dr. I. Stroia, prof. sem., Nicolae Joandrea, propr., Carol F. Jickeli, comerc., Andreiu Rieger, fabricant, Demetriu Câmpean, archivar cons., locot.

Schnabel etc.; esterni: Ecaterina Olariu n. Orbonaș, Gurasada, Constantin Baci, în Orăștie etc.

Cei mai mulți au dăruit premiile în bani în favorul fondului expozițiilor, căruia s'a pus basă prin dl Ales. Lebu.

(Va urma.)

SFATURI.

Spuma provenită din carnea feartă.

Când se ferbe carnea la foc, se formează un fel de spumă deasupra ei, pe carea unele femei o delătorează drept ca fiind un fel de murdărie, ceea-ce însă n'ar trebui să se facă, fiindcă spuma numită nu este altceva decât un fel de albuș (albumină) foarte nutritor. Spuma numită se formează mai cu seamă atunci când carnea s'a pus în apă rece la foc. Aceea nu trebuie dar' delăturată din oală, ci cufundată cu o lingură în apă, unde curând se perde și astfel căpătăm o zamă bună și nutritoare.

Împotriva durerii mandulelor.

Mulți oameni au necaz cu mandulele dela înghițitura grumazului, se umflă, îi dor, nu pot mânca, n'au stare de durere. Cui 'i-s'a întemplat de 'i-s'au umflat mandulele, să-și facă herbotei de romniță, în care se pună o leacă de miere de stup și oțet de vin. Cu leacul acesta se gârgăriseze (spălăcește gâtul pe din lăuntru) în mai multe rînduri bine, că 'i-a trece negreșit.

Știri economice.

Scumpirea hârtiei. Între cei mai însemnați articli de consum, cari au început rînd pe rînd a se scumpi, se află și hârtia. Proprietarii fabricelor mai mari de hârtie, după-cum se vestește din Budapesta, au hotărît, ca prețul hârtiei de tipografie să-l urce cu zece procente, ear' al celorlalte soiuri de hârtie cu cinci procente. Urcarea aceasta a prețurilor se zice că vine de acolo, că s'ar fi scumpit materiile din cari se fabrică hârtia.

Nouă cale ferată. În Bihor se deschide în curînd o nouă cale ferată, între localitățile Șimleul-Selagiului și Margita.

Sămênțele de toamnă în România Sâmbăta trecută — scrie foaia »Roumanie« — Regele Carol a primit în audiență mai lungă pe ministrul de agricultură, de industrie, comerț și domenii, dl N. Fleva, și s'a întreținut lung timp cu el asupra stărei roadei și îndeosebi a rapiței. Maj. Sa a exprimat temerile Sale cu privire la sămênțele de toamnă, pe cari le consideră în parte stricate în urma ploilor, cari au topit zăpada. Regele a cerut ministrului să-i facă un tablou statistic a sămênțelor de toamnă și mai ales a rapiței.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Regele și Regina României.

Am spus cu alte prilejuri, că minunatul »Călimdar al Poporului« pe 1900 este împodobit cu multe ilustrații frumoase și drăgălașe.

Dăm din ele azi două portrete, cari înfățișează pe Regele României Carol I. și Înalta Doamnă a țerei, Regina Elisabeta.

Adunarea învățătorilor în Oieșdea.

Adunarea generală de toamnă a învățătorilor gr.-cat. din desp. Alba-Iulia s'a ținut la 18 Noemvrie a. c. în școala gr.-cat. din memorabila comună Oieșdea.

Îți era mai mare dragul a vedea pe conducătorii poporului român din această comună, preotul și învățătorul în fruntea poporului, îmbrăcați cu toții în frumoase haine de sărbătoare, cum așteptau, primind în mijlocul lor cu căldură pe pionerii culturii.

După celebrarea sfintei liturgii președintele desp. dl Ioan Pampu prin o frumoasă vorbire, foarte acomodată, declară adunarea de deschisă. După cetirea apelului nominal, constatându-se că numai 3 membri lipsese, între cari și notarul desp., s'a ales notar ad-hoc G. Spătăcean (inv. în Galda-inferioară).

După aceea zelosul președinte I. Pampu cetește un foarte frumos și vast raport despre mersul Reuniunii arhidiecezane în general și în special despre afacerile despărțământului nostru, pentru care i-s'a votat mulțumită și recunoștință protocolară.

A urmat disertația dlui Nicolau Băteci, inv. în Benic despre »Altoirea viței americane«. O parte a disertației a fost citită, ear' alta esplicată practice, arătând cu pricepere diferitele specii de altoire în uscat și verde. Disertația aceasta a fost foarte nimerită atât penoi inv., cât și pentru poporul de față.

Disertațiunea dlui George Mitrofan, învățător în Sântimbru încă a fost foarte bună. Peste celelalte puncte ale programei s'a trecut mai repede.

Pe anul 1900 au fost aleși cu unanimitate de voturi: președinte Ioan Pampu, inv. prim, Alba-Iulia; notar: G. Spătăcean, inv. în Galda-inf.; cassar: Nicolau Dușia, inv. sec. în Alba-Iulia. Delegați la adunarea generală: George Mitrofan, inv. în Sântimbru și Aurel Pop, inv. primar în Șard. Membru în comitetul central: Victor Drăgan, inv. în Coslariu.

Adunarea de primăvară se va ține în Benic.

La ospitala masă a dlui inv. Partenie Pop din Oieșdea, am fost primiți cu mare căldură. »Ști-va Dumnezeu, — zice acest încăruntit dascăl al poporului, — mai avê-voiu fericirea de a vă pute primi încă vre-odată în casa mea«. Între mai multe toast și frumoase cântări de ale noastre, părea că ne-am uitat că trebuie să ne depărtăm.

Din trecutul nostru.

— Istoria Moldovei. —

Ioan Vodă-cel-Cumplit.

(Urmare și fine).

Pe când Ioan-Vodă se hărțuia cu cei 100.000 păgâni și băga spaime în ei, eată, spre culmea nenorocirei, sosiră și ceialalți 100.000 Tătari, și luară pe Moldoveni din coaste.

Se dete o luptă cu puteri cu totul neasămănite. Pe fiecare Moldovean se veniau 70 de păgâni! Ioan-Vodă trimise multă moarte dușmanilor, dar' și ai sei se secerară; perdū o aripă întreagă din oastea sa. Atunci sări jos de pe cal în mijlocul luptacilor și strigă:

»Fraților, cadă capul meu unde vor cadă capetele voastre«, — și se asvirli nebun în păgâni, ducend potop în ei, dar' perzând și el din 6 oameni câte 5, din 35.000 rămase abia cu 7000. Cu acestia el se retrase pe un vîrf de colină așa frumos crescută ca o cetățue și de acolo își puse gând să mai trimită moarte păgânilor, până va veni și rîndul seu! Și se aruncară repetit păgânii asupra lui să-l alunge și să-l prindă spre a-l duce viu la Țarigrad, cum aveau poruncă, dar' totdeauna trebuiră să se retragă rușinați.

Ioan și ostașii sei însă sufereau și ei grozav de lipsa apei! Arși de sete până în suflet, așteptau sosirea nopții, când întindeau cărpe pe iarba udată de rouă și așa își udau buzele... Turcii nu știau în ce lipsă e oastea mică dar' voinică, și așa după patru zile de chibzuiră, începură ei, cei mulți, să vorbească de »pace«. Trimiseră sol la cumplitul Vodă, și el primī vorba de pace, că și așa trebuia să se arunce în brațele morței, și cerū păgânilor trei lucruri: 1. Ca mâna lor să nu se atingă de ostașii moldoveni. 2. Căzacia să fie lăsați să meargă acasă. 3. El însuși, Vodă, să fie trimis viu, el și nevasta, la Sultanul.

Turcii primiră învoiala. Mai marele lor jură de 7-ori pe Coranul lui Mohamed, și Petru-cel-Schiop, pus de ei în Domnie, jură și el de 7-ori pe evanghelie că se vor ține de învoială, numai să se deo odată prins nebiritul Ioan!

Cu lacrimi în ochi se despărți Ioan-Vodă de iubiiți sei Căzaci și soldați. Căzacilor le lăsă în prețul plăței toate sculele și scumpeturile ce le avea el și nevasta lui...

Fu dus la Țarigrad. Când intră la curte, mai marele curței era încunjurat de ieniceri, de agale și tot felul de slujbași, adunați de curiositate să vadă pe teribilul erou dela Jiliste, Bender etc. Ahmed-Pașa începū să-l mustre pe Vodă pentru purtarea lui, dar' el îi răspunse plin de bărbăție, că el nu e prizonier, ci principe ce a încheiat pace și numai așa a curmat războiul, și va da seamă de faptele sale numai la întrebările Sultanului (împăratului turcesc), nu și la ale altora mai pe jos de el!

Bărbăția vorbeii lui, puse în mirare pe păgâni.

Dar' Ioan-Vodă credea că are de lucru cu oameni de onoare, de aceea vorbia așa. Și rău s'a înșelat. Abia sfirși el vorba, și unul din ieniceri, Cigala, neam italian, sări ca o hienă pe furis asupra lui Vodă și implântându-i un cuțit în inimă, îl trânti la pământ! Ceialalți ieniceri vîzându-l murind săriră și ei (ca asinul din poveste asupra leului mort) și-i tăiară capul și i-l puseă într'o sulită, ear' trupul i-l legară de coadele a două cămile pe care le alungară pe căi protivnice, îl sfirticară și îl dărăburiră fioros! Apoi îi luară oasele și le împărțiră între sine ca aduce aminte, ear' cu sângele lui își picurară săbiile, rugând pe Allah al lor să le deo și lor tuturor sânge și inimă cum fusese a acestui mare principe român.

Astfel se sfirși unul dintre cei mai viteji Domni ai neamului nostru, care abia în doi ani de domnie, a făcut fapte eroice ca alții în 50 de ani, — dar' care avū un sfirșit nemeritat de trist.

Ionel.

Causele din cari învățătorii conf.

trec la școala de stat.

Se aud plânsuri din mai multe părți, că învățătorii nostri trec la școala de stat și rămân școalele noastre fără învățători.

Conducătorii nostri le impută la unii ca și acestia, fără de a cerca cauza, că oare cine e de vină: învățătorul ori poporul?

Ce cugetați, ce poate fi cauza?

Causa e că la școala de stat sînt mai bine salarizați. Și de multe miserii ce le are învățătorul își amărăște vieța la multe din școalele confesionale; zic la multe, că ici-colea se tot dăscălești pe la școale confesionale.

Unde o stațiune de învățător e vacantă, circulează și scriu prin foi; că se curentează stațiunea de învățător în comuna N. cu salariul de 300 fl. quartir, grădină și lemne focali.

Și dacă aude despre această stațiune cutareva învățător, concurează sau merge dînsul în comuna respectivă, și spune la preotul și la senatul școlastic, că dînsul are diplomă și documentele recerute la un învățător, și are voe a fi în acea comună învățător.

La aceasta îi răspunde senatul: bine, d-le! și noi am avē voe ca dumneata să ne fii învățător, dar' fiindcă sîntem săraci, nu avem atâta venit din care să îți dăm 300 fl, te rugăm ca să ne ierți ceva din cele 300 fl.

În urmă după mai multă tîrguire să învoește învățătorul și cu mai puțin de 300 fl. Da quartirul, grădina și lemnele focali unde sînt? Hei, acele au fost numai pe hîrtie, ca cu atît mai tare să te atragă și să ne plătim de paragraf!

Dacă învățătorul nu are alt venit decît numai plata dăscălească, din aceea trebuie să își acopere spesele și necazurile, dar' și acea o capetă neregulat, un crucer azi, unu mâne, încât învățătorul de multe-ori e silit a umbla cu încălțările și cu hainele rupte ba și flămînd chiar. Aceste nu pot se îmbucure pe învățător.

Nu îi trebuie mai mare necaz la un învățator, când are un preot moale, care nu mult își bate capul de înaintarea poporului, nu se interesează de școală și de învățator, nu cearcă școala ca să vadă cum merge învățământul, să vadă de ce are lipsă școala și învățatorul; acolo-i vai și amar de școală și de dascăl.

Ba sunt și preoți de aceia, cari dacă ved că au un învățator la care îi zace la inimă înaintarea poporului român, și e pătruns de chemarea sa, preotul tot în aceea lucră, ca poporul să-l urască pe învățator și să nu asculte de el.

În asemenea împrejurări înzădar se trudește învățatorul a sfătui poporul despre folosul școlii și a le spune chiar și exemple, că numai cu sfatul nu merge, dacă «capul» e contra.

Dînsul la toate vorbele noastre rămâne nesimțitor și ne cântă îndată zicala cea veche, că nu are de gând a face din copiii lor preoți și dascăli, că și ei vor trăi cu sapa și cu lopata, «cum am trăit eu și moșul meu», deși nu am știut carte, căci ca plugari nu au lipsă de școală și de carte, că Gheorghe a fătului e gazdă bună în sat și cu destulă avere dela D-zeu, deși nu a umblat la școală și nu știe carte, ear' Simion a lui Stefan a umblat la școală atâta vreme și el cu toată învățătura lui pierde de foame și e sărac ca șoarecele din biserică.

Și așa mai bucuroși își trimit copiii la lucruri economice decât la școală, și dacă dai lista de lenevire și globești pe cutareva pentru-că nu 'și-a trimis copilul la școală, încep a injura, a te blăstăma și a te improșca cu vorbele cele mai urite, ca-și-când banii de gloabă 'i-ar folosi învățatorul. Ba încă te amenință cu aceea, că 'și-a da copiii la școala de stat, că acolo nu trebuie plătit nimic și capătă la examen bani și cărți, ba scot și alte vorbe de hulă despre bietul învățator, cât de groază să nu le spui nici la Țigani.

Acum ce să faci când vezi că ori-cât te nisuești, nu ajungi la creangă verde?

A se lăsa muritor de foame, nu-i iertat; ear' de stă unde este, e în primejdie de toate părțile, deci:

Își lasă școala sa în care învață a vorbi curat limba sa maternă, unde cântă în aleasa limbă românească și unde învață a lăuda și a preamări pe D-zeu în limba sa.

Se duce de nevoie acolo, unde nu-i iertat a vorbi nici un cuvânt românește, unde trebuie să preamărească pe Ungur cu «Isten áld meg a magyart» și cu «Hazádnak rendületlenöl légy hive oh maghar».

Urmează în fine să constatez, că: cauzele pentru cari învățatorii nostri trec la stat, sunt că nu dau acel salariu care e publicat, scoaterea neregulată sau chiar numai de jumătate a salariului, preoții moi și nepătrunși de oficiul lor, lenevirea pruncilor și în urmă purtarea neumană a poporenilor față de învățatori; unde aceste cauze nu sunt, nu trec învățatorii dela școalele profesionale la cele comunale.

Deci vadă poporul și mai marii, ca să delătore răul ce bântuie școalele, ear' noi învățatorii, până-când putem să

nu ne lăsăm școala spre a merge la cele străine.

Căci e un lucru dureros ca noi ca Români să fabricăm Unguri din niște mlădițe tinere române. Suferiți, căci pentru suferință răsplăta veți ave și în cer și pe pământ. Dar' apoi nu poftescă nici poporul, ca dascălul să sufere mai mult decât poate!

I. B. Țăgeanul.

Notă. În multe privințe are drept dl I. B. Ne-a veuit și nouă la cunoștință multe cazuri, între cari cu deosebire 2 sunt vrednice de ținut minte:

În M. poporul se pune pe lângă învățator ca să-l lase cu 240 fl, dar' în socotelile la vladicie se pună 300, ca să nu-i probezească dl protopop. Învățătorul milos, concede. Ear' urmarea? A fost scos din post pe veci de cătră cei mai mari, ca unul, care strică plățile.

În C. roagă poporul pe învățator să facă ca cel din M. Acesta însă nu vrea. Urmarea? Dascălul fu scos din slujbă de popor, ba amenința și pe vladicie cu trecerea dela confesiune, dacă li-l aduce ear' pe cap, că-i prea scump, nu se dă perului.

Morala:

Capra face pozna, ear' oaia pate rușinea.

Red.

Răvașul școlii.

Concurs școlar. Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala gr.-or. din *Risculița* și dela cea din *Tomesti* (ppresbiteratul Hălmaგიului, diecesa Arad) este scris concurs cu termen de 30 zile.

CRONICĂ.

Pentru monumentul Șaguna, corpul învățătoresc dela școalele primare din Brașov a colectat între sine 164 coroane, ear' dela elevi 79 cor. 18 bani. — Dl *Em. Ungureanu* din Timișoara a dat 60 coroane.

Dirigători de procuratură. Noua procedură penală, care intră în vigoare la 1 Iannarie 1900, necesitând reprezentanți ai acusei publice și la judecătorii cercuale, ministrul de justiție a numit la toate aceste judecătorii funcționari de procuratură sau delegați, cari stau sub jurisdicțiunea procuraturii regești la al cărei district aparține respectiva judecătorie cercuală. Între cei numiți sunt și următorii Români: *Dr. Alexa Lurionessi* (+) și *Dr. Simion Nistor* pentru judecătoria cercuală din Năsăud (districtul procuraturii din Bistrița); *Iuliu Morariu* pentru jud. cerc. Bethlean și *Antoni Sava* pentru jud. cerc. Gârbău (distr. proc. Dej); *Semproniu Muntean* jud. cerc. Alba-Iulia (distr. proc. Alba-Iulia); *Dr. Andreiu Pop* jud. cerc. Huedin și *Dr. Alesandru Tamaș* jud. cerc. Hida (distr. proc. Cluj); *Ioan Henteș* și *Dr. Parteniu Barbu* jud. cerc. Sebeș; *Petru Drăghici* jud. cerc. Seliște (distr. pro. Sibiu); *Dr. Iuliu Popescu*; jud. cerc. Ludoș (distr. proc. Turda) *Nicolau Onucean* jud. cerc. Mediaș (distr. proc. Ibașfalău); *Marcu Cetățean* jud. cerc. Reghin (distr. proc. Tîrgul-Murșului); *Petco* jud. cerc. Aradul-nou (distr. proc. Timișoara); *Valtazar Muntean* jud. cerc. Oravița; *Dr. Alesandru Coca* jud. cerc. Sasea (distr. proc. Biserica-albă) și *Octavian Popescu* jud. cerc. Făget (distr. proc. Lugoj).

La „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“ s'au mai înscris: *Ioan Tomuș*, ferestrar; *Ioan Dănilă*, impiegat de tribunal; *Eugenia Florian* n. Ionescu, *Traian Florian*, cancelist advocațional, *Ioan Muntean*, ec. și d-na *Ana Florea*; *Alesandru Lebu*; *Ioan Cristea*, compactor; *Rosalia Cristea* n. Svoboda; *Romulus Gându*, sod. cismar; *Isidor*

Grindeanu, măiestru cismar; *Elena Grindean* n. Pop; *Emil Oliu*, măiestru croitor; *Paulina Oliu* n. Lickert; *Petru Imbăruș*, proprietar; *Demetriu Sp. Câmpian*, diacon; doamnele *Maria Reou* născută *Rutscher*, *Maria Veza* născută *Șerban* și *Maria Bologa* născută *Dragota*; *Ioan Bologa*, păpuțar; *Iosif Barbu*, restaurateur și soția sa *Roza* n. *Némety*. *Aron Lupean*, funcționar militar; *Ana Lupean* n. *Cormoș*, *Ioan Săracu*, cursor de bancă, *Maria Bogorin* n. *Imbăruș*, *Wilhelmina Mainth* n. *Müller*, *Horvath Motti*, primaș.

Spre orientarea membrilor ținem să accentuăm, că membrii solvesc taxă de înscriere fl. 1, în schimbul căruia vot primă un libel cu statutele, cu tabloul despre cotele la 30 cr., solvite după fiecare cas de moarte și cuitate, cum și cu sumele ajutoarelor, cari compet erezilor membrilor răposați. Membrul, care după solvirea unui cas de moarte — moare, erezii acestuia primesc fl. 50, ai celui-ce au solvit 2 casuri, primesc fl. 50.25, după 3 casuri fl. 50.50 și așa mai departe după fiecare cas solvit, — se compută la ajutor 25 cr.

În *adunarea generală constituantă* se vor alege: un *director*, un *secretar*, un *casar* și *12 membri de comitet* (4 țărani, 4 meseriași și 4 din clasa inteligentă).

Cei-ce n'au solvit taxa de înscriere sunt rugați a o achita la dl *Vic. Tordășianu* (Quergasse 28).

Liturgie română în Viena. Din prilejul sărbătorilor în Viena se va sluji liturgie în limba română. Eată ce ni-se scrie: Sâmbătă, 6 Ianuarie n. în ziua primă de *Crăciun* va cânta corul studenților universitari români din Viena în biserică Sf. Barbara (Postgasse nr. 8) la 1/9 ore liturgia de *I. Murășan* și răspunsurile de *G. Șorban*, ear' priceasna va fi cântată solo bariton de dl *Traian Murășan*. Duminecă, a doua zi de Crăciun tot la 1/9 vor cânta aceeași liturgie. La Anul-Nou se va cânta liturgia G-dur de *G. Șorban* și *Axiunul*, duet de Ștefanescu.

† *Lenuța Roșca*. Controlorul Reuniunii sodalilor români din Sibiu, dl *Ioan Roșca*, măiestru păpuțar, a îndurat o grea lovitură, murindu-i unica sa copilă *Elena*.

Alegerea de notar în Bozovici Din o corespondență despre alegerea de notar în *Bozovici*, făcută la 16 Decembrie sub conducerea protopretorului *Péczely Géza*, aflăm, că la stăruințele preotului *Ioan Brînzeiu* a fost ales concurentul *Gyermek Milán*, scos din vr'o patru posturi până acum, deși era și un concurent român (*George Pența*). Pe acesta însă protopretorul n'a voit să-l pună în candidație, ear' preotul nu numai nu a insistat pentru candidarea concurentului român, dar' a înduplecat chiar pe cei 11 reprezentanți să se retragă cererea pentru votarea secretă și să aleagă cu aclamație pe *Gyermek*.

Puteau reprezentanții comunei *Bozovici* să aleagă un notar român, căci cu străini au făcut destule experiențe până acum. Comună mare curat românească, *Bozoviciul* a avut în vr'o șese ani vr'o șese notari străini și tot n'a căpătat încă minte să se mai lase de spriginirea avanițelor.

Alegere de notar în Bucium. Vineri (29 Dec. n.) s'a efectuat alegerea de notar în cercul *Bucium* (compus din comunele *Bucium*, *Musca* și *Corna*, în prețura *Roșiei-montane*). Au competat 11 candidați, pe cari protopretorul pe toți 'i-a pus în candidație. Erau între ei și 4 Români. A fost ales concurentul *Emil Maxim* cu 24 voturi contra lui *Stefan Paul*, care a întrunit 22 voturi.

Cetitorii nostri sînt respectuos rugați a fi cu băgare de seamă pe țărani, că de câte-ori trimit bani cu mandate postale (posta-utalvány) se serie sumele trimise în coroane și bani și nu în florini și cruceri, atât pe mandatele noue, cât și pe cele vechi.

Cel mai potrivit cadou, de Crăciun și Anul-Nou, este fără îndoială un product literar în limba națională.

Un astfel de product a apărut chiar acum: *Din scrierile lui Ioan Pop Reteganul, Novele și schițe*, vol. I., broșura II., de cinci coale, tipar frumos și cuprinde novelele: *Nenea Alec, Popa Toma, Salvina și Susana cea nebună*. Prețul 1 cor. 20 bani; broșura I. cuprinde: *Biserica pocăinței, Blândocul și O inimă nobilă*. Această broșură e 80 bani. Ambele se pot comanda dela autorul *Ioan Pop Reteganul*, în Sibiiu (Quergasse 15).

Arsă de vie. Nevasta Keresztes Veronica din Pusta-Szt.-Laszló în 23 Decemvrie aprinzând cuptorul pentru a coace colaci pe Crăciun, bobotaia de paie a buit afară și a aprins marama femeiei. Într-o clipă i-au luat foc și celelalte haine, și încinsă în flacări nenorocita femeie a alergat în curte. Fiind însă singură acasă, nu i-a putut veni în ajutor nimenea și astfel a fost arsă de vie. Când a sosit acasă bărbatul, a aflat în curte trupul carbonizat al soției sale.

Atentat în Vestem. Cu datul de 29 Decemvrie n. ni-se scrie: Aseară cătră orele 9 'mi-s'a întemplat o mare spaimă. Un om necunoscut până acum a pușcat cu un revolvăr de 2 ori prin fereastra casei mele cu scop poate de a mă ucide. Eu sînt păzitor de câmp și pădure, deci nu-mi pot presupune alta, decât că oare-care din marii prevaricanți pe cari i-am arătat pentru fărădelegile lor, mi-a cășunat această pacoste. Din norocire, eu pe acel timp mă retrăsesem în chilia dinapoi a casei, și astfel am scăpat de ținta blăstematului.

George Mărginean.

Logodnă. *Dr. Eugen Pătăceanu*, avocat în Turda, la 26 Decemvrie s'a fidanțat cu d-șoara *Ecaterina Mezei*, fiica judei de Curie din Budapesta.

Pomul de Crăciun — ucigaș. Profesorul Dózsa din Orăștie void, ca surprinderea copilului să fie cât mai mare, a lăsat-o să doarmă până-ce căsenii vor isprăvi cu împodobirea pomului de Crăciun. Trezit fiind, splendoarea pomului încăreat de câte toate și de luminițe aprinse, a frapat-o așa de tare, încât a murit de moarte subită. Pe mama copilei nenorocirea a pus-o la pat de boală.

Casuri de moarte. Luni a răposat în Sibiiu *Ioan Bădilă*, soțul răposatei *Ioana Bădilă*, care a făcut marea fundație pentru tinerimea română. În-mormântarea i-s'a făcut Mercuri d. a. dela 2—4 ore. A fost o înmormântare frumoasă, cum rar se vede în Sibiiu. Deși timpul e nefavorabil, a participat totuși o mulțime de lume aleasă, românească și străină. Câțiva oficeri distinși, în frunte cu comandantul de corp, întreg corpul oficialilor dela justiție, comitetul »Asociațiunei« în frunte cu vicepreședintele *Dr. Ilarion Pușcariu*, reprezentanții presei, delegațiunea tinerimei universitare din Cluj, compusă din domnii *Ioan Moga, Iuliu Muste și Iuliu Decian*, în sfîrșit aproape întreagă inteligența noastră din Sibiiu.

Cortejul a fost impunător. Printre cununi a fost și o frumoasă cunună a tinerimei din Cluj, care 'și-a arătat și cu acest prilej recunoștința sa față cu marimoasa fundatoare doamna Bădilă, dând și soțului seu bun onorurile din urmă.

Ceremonialul funebru a fost săvîrșit de părintele protopop *Papiu*, asistat de *Cuvioșia Sa Dr. Eus. Roșca* și părintele *Const. Dimian*. Cuvântări funebreale la dorința familiei nu s'au ținut.

Odihnească în pace!

— *Ioan Dimitriu*, practicant la institutul »Albina« din Sibiiu, a încetat din viață Mercuri, în 3 l. c. la orele 3 dimineața, în locul de cură *Lusinpiccolo*. Chinuit de o boală mistuitoare, cu ajutorul acordat de direcțiunea »Albinei« s'a dus se-și caute de sănătate, — dar soarta a vrut se-și sfîrșească zilele, în floarea vieții, între străini, departe de ai sei iubiți. Îl deplânge soră-sa *Otilia măr. Petric*, rudenile și numeroși prieteni și cunoscuți.

Di Silvestru Moldovan (Sibiiu) a fost numit zilele aceste membru activ al *Societăței geografice române* din București.

Hirotoniri. Înalt Preasfinția Sa Metropolitul *Meșianu* a hirotonit ieri întru preot pe clericul *George Cazan* ales paroch în *Filea*, ear' azi pe clericul *Trandafir Dragomir* ales paroch în *Arpașul-inferior*.

Cutremur de pământ. În guvernamentul *Tiflis* (Asia) un puternic cutremur de pământ a pustiit zece sate.

Fapte creștinești. *Ioan Hirst*, episcop, a dăruit bisericii gr.-or. din *Șulumberg* un clopot în preț de 640 cor., două sfeșnice de argint, o căldărușă și o cădelniță, ear' *Nicolae D. Muntean* pe patul de moarte a testat bisericii suma de 200 cor.

În spitalul civil din Sibiiu au fost îngrijiți în decursul lunei Decemvrie 561 bolnavi, dintre 251 rămași din *Novmvrrie*, ear' 310 susceptuți în *Decemvrie*. Au fost dimiși însănătoșiți 315, au murit 8, și au rămas în îngrijire medicală 238. Operațiuni s'au făcut 53.

Leuștean viteazul. În rășboiul din *Transvaal* voinicul *Petru Leuștean* din *Jermata* (lângă *Arad*) a făcut mare cinste vitejiei românești. La începutul rășboiului aflându-se în *Africa*, *Leuștean* s'a dat pe partea *Burilor*, făcînd îndată la început un mare act de vitejie. Englezii prinseseră un colonel al oastei *Burilor*, ceea-ce vîzînd *Leuștean*, însoțit de câțiva tovarăși s'a năpustit asupra lor și după luptă crâncenă, piept la piept, a eliberat pe colonelul. Generalul *Joubert* a remunerat pe viteazul *Român* avansându-l din *gregar* la rangul de *sublocotenent*.

Dela congregația Făgărașului. Azi s'a ținut aici adunarea generală extraordinară a comitatului, presidată în absența comitelui suprem *Bausznern* de vicecomitete *Kapocsányi*.

Erau de față mai mulți *Jidani* și funcționari. S'au ales deosebite comisiuni după placul majorității presente.

Mai multă desbatere s'a desvoltat la propunerea comisiunei administrative pentru de a se simplifica modul scontrării fondurilor, ceea-ce s'a primit și s'a decis se se constrîngă funcționarii ca la scontrare se puceadă strict conform regulamentului și legii.

Deputatul dietal *Serban* propune se se aleagă de substitut al fiscalului *Jidanul Fejérvári*, eară *Jidani* recunoșcători pentru această atențiune și apro-

piere propun se se aleagă deputatul *Serban*, ce s'a și întemplat. Se decide că banii fondurilor comitatului se se depună spre fructificare în 3 părți egale la banca săsească, la cea jidovească și la cea românească din *Făgăraș*.

S'a anulat alegerea lui *Gridi Pop György* de notar în cercul *Cuciulatei*, de oare-ce numitul nu are examen nici după sistemul vechiu și nici după cel nou.

S'a prezentat lista celor 87 membri viriliști pe 1900, dintre cari 30 sînt *Români*.

La unii membri români se observă o ridicolă linguire și apropiere pe lângă inverșunații lor adversari de mai nainte.

X.

Producții și petreceri se aranjează în următoarele locuri: În *Boița* corpul învățătoresc aranjează o producțiune teatrală-declamatorică împreună cu cântări și urmată de joc, cu elevii și elevele școalei de repetiție, în 26 Decemvrie v. (a doua zi de Nașterea Domnului), în sala cea mare din edificiul școalei. Începutul la 7 ore seara. Prețul intrării: Loc I. de persoană 1 coroană 20 bani; Locul II. de persoană 80 bani. Venitul curat e merit fondului bibliotecii școlare a elevilor de repetiție, ce e de a se înființa.

În *Făget*. *Junimea română* din *Făget* și jur aranjează o reprezentațiune declamatorică-teatrală urmată de dans, în 14 Ianuarie st. n. 1900, la 5 ore p. m. în școala gr.-cat. Prețul intrării: de persoană 1 coroană; de familie până la trei membri 2 coroane. Venitul curat e destinat pentru înființarea unei bibliotecii populare.

În *Seliște*. Corpul învățătoresc aranjează o producțiune școlară, cu elevii școalei, în 26 Decemvrie st. v. (a doua zi de Crăciun) 1899, în sala festivă a școalei. Începutul la 8 și jum. ore seara.

Din Ludisor, comit, Făgăraș ne scrie un crîșmar-traficant jidov, *Ignatz Goldstein*, că acolo este turburare în popor din cauza alegerii de preot și o parte din poporeni vreau se se facă »*Nazaricuși*«. Trist lucru, că un străin trebuie se ne scrie astfel de lucruri. Întrebăm pe protopopul, de ce nu ia măsuri pentru liniștirea poporului?

De pe *Valea-Ierii* ne scrie un vrednic cetitor al »*Foii Poporului*«, că pe acolo se fac multe strîmbătăți cu bieții nostri țărani români. Cu deosebire se plînge împotriva notarului public din *Câmpeni*, de care se țin comunile de pe *Valea-Ierii*. Depărtarea până la *Câmpeni* este de 130—140 chlm. și bieții oameni fac adese-ori calea aceasta de giaba. Apoi nu li-se spune oamenilor, ce timbre au se puie pe documente și în urmă sînt pedepsiți etc.

Și — ce e mai dureros — conducătorii poporului n'au nici o grije de astfel de lucruri.

Și ce cugetați, dle, redactor — scrie mai departe corespondentul, — că a sărit cutare preot ori învățător, ori notar român în ajutorul nenorociților țărani din cercul *Ierii*, care e curat românesc? Nu! Doamne ferește! Preoții nostri n'au nici habar de turmă vîzîndu-o cum o răpesc lupii, căci acuma au foarte mult de lucru, umblă în ruptul capului în sus și în jos, care de care după ajutorul de stat cel mult doriț. Dacă 'și-ar împlini preoții nostri datoria bisericească așa cum umblă după documente ca se capete ajutor dela stat, Doamne! Doamne fericitiți am mai fi!

Trist, — zicem de nou. Am fi foarte veseli dacă ni-s'ar dovedi contrarul.

Abonament la „Familia“.

În anul viitor, intrând în al 36-lea an al existenței sale, „Familia“, pe temeul acestui trecut îndelung în serviciul culturii naționale, face apel la spriginul publicului cult românesc.

Redacțiunea își va da toată silința să ridice cât mai mult nivelul literar, intruând un număr tot mai mare de colaboratori; ear' editura va căuta să dea foi o înfățișare cât mai plăcută, ca hârtie, tipar și ilustrațiuni.

Drept premiu, abonenții noștri vor primi și în anul viitor un tablou istoric național colorat, intitulat: „Stefan-cel-Mare pe patul de moarte“, de pictorul Sava Henția. Tabloul acesta, lat de 98 cm. și înalt de 75, executat în 16 culori, într'un mare institut de arte grafice din București, imponent și frumos, încât poate să decoreze ori-ce casă românească, se va trimite gratuit tuturor abonenților noștri, cari pentru anul viitor vor răspunde abonamentul pe un an, sau cel puțin pe jumătate de an, — dacă pentru transportul dela București, pentru spese de împachetare și pentru francare, vor mai adăuga 30 cr.

Abonenții noștri noi, precum și aceia, cari anul trecut nu și-au comandat tabloul „Stefan-cel-Mare și aprodul Purice“, tot atât de mare ca și tabloul „Stefan-cel-Mare pe patul de moarte“, dacă răspund înainte costul de abonament pe un an sau cel puțin pe jumătate de an, îl pot ave trimițând separat pentru acela 50 cr.

Prețul acestor tablouri pentru alții este 4 fl.

Observăm, că abonenții noștri, cari trimit abonamentul numai pe trei luni, chiar și dacă îl răspund regulat pe anul întreg nu au drept la tablourile acestea.

Toți aceia cari, îndeplinind condițiunile indicate, își vor comanda ambele tablouri, vor primi ca premiu extraordinar, fără de a mai plăti nimic, portretul Reginei Elisabeta a României în costum național.

Espedarea se va face în luna lui Februarie.

În fine toți abonenții noștri pe un an și jumătate de an, își pot comanda la noi, cu un preț redus de 1 fl. 10 cr., următoarele scrieri de Iosif Vulcan: „Lira mea“ (poesii), „Dela sate“ (nuvele), „Stefan-Vodă-cel-tinăr“ (tragedie), Dimitrie Chichindeal (discurs de recepțiune), „Sărăcele lucie“, „Mâta cu clopot“ (comedii populare), „Gărgăunii dragostei“ (comedie) — până-când ne vor ajunge esemplarele.

„Familia“ va apăre și în anul viitor regulat odată pe săptămână, cu cuprins de o coală și jumătate. Abonamentul: pe an 8 fl., pe 1/2 de an 4 fl., pe trei luni 2 fl., Pentru România pe an 20 lei, Colectanții primesc al 6-lea exemplar gratuit.

Oradea-mare, 4/16 Dec. 1899.

Red. și editura „Familiei“

RIS.

Nor ou stele.

— Măi Ioane, — zice stăpânul cătră slugă, care era cam leneș din fire, — ia vezi afară cum se arată vremea? Dacă e nor, te duci la pădure să tai lemne, dacă vor fi stele, te duci la coasă.

Ioan ese și întorcându-se în casă zice:

— Afară e cam nor cu stele, stăpâne.

x.

POSTA REDACȚIEI

G. D. în P. Aninoasa. Te rugăm a trimite în curând banii. Nici foaia, nici Călimdarul Poporului fără bani nu se pot trimite.

Abonentului nr. 747 C. S. Legea pretinde hotărît timbrarea cererei, dacă se adresează la oficii publice, fie și confesionale. Altcum poți fi pedepsit.

Greboveș. De unde ai mosoarele? Dacă le-ai cumpărat de undeva, fă întrebare acolo. Alt-undeva nu știm.

I. R. în Frata. Noi am publica bucuroș numele micilor abonenți, dar' oare nu veți ave bucluc cu inspectorul și astfel să vă împedec. Noi credem, că e mai bine să taci, și să faci. Dacă crezi, că nu, scrie-ne și vom publica. Micii abonenți sânt vrednici de laudă. Mulțumite.

Abonentului nr. 9878. Dacă ați subscris cambii negreșit că vă vor chema pe la ei la judecată; sau nici nu vă vor chema, pentru-că la datorii pe cambii nu se ține judecată, nu se ascultă martori, ci vine poruncă să plătești, în trei zile, ear' dacă nu plătești vine esecutiă. Mergeți la un avocat și-i spuneți întâmplarea. El va ști ce e de făcut.

Voci de presă asupra „Călimdarului Poporului“.

Presă noastră, ca totdeauna, nu are decât vorbe de laudă pentru »Călimdarul Poporului«. Eată câteva voci:

„Familia“.

»Călimdarul Poporului« pe anul 1900, redactat de redacțiunea »Tribunei« și editat de institutul »Tipografia« din Sibiiu, a apărut cu un cuprins bogat și variat. O lectură foarte interesantă, înzestrată cu multe portrete și ilustrațiuni actuale. Și de astă-dată forța întregului este rubrica »Revașul nostru« în care se descrie istoricul anului trecut privitor la noi Români, astfel încât oricare cetitor are înainte-și o oglindă fidelă a anului. Îndeosebi e bogată partea politică a revașului, care se încheie cu Români la columna lui Traian.

Țăranii cari nu cetesc gazete, dar' și aceia cari cetesc, vor găsi în acest revaș un resumat complet al fazelor prin cari a trecut națiunea română în anul acesta. De aceea constatăm cu plăcere, că și de astă-dată »Călimdarul Poporului« și-a împlinit chemarea. Este instructiv. O adevărată carte pentru popor.

„Albina“.

»Este al 15-lea an al apariției acestui popular, interesant și mult folositor călimdar, care n'ar trebui să lipsească din casa nici unui bun Român.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Cine are de oferit vr'un post; caută personal de ori-ce categoric; pentru hoteluri etc.

cassiere
camerieră gospodină
fete cameriere
chelnere
bucătărese
servitoare
zahlknelneri
chelnieri de cărat bucate
băieți pentru cărat vin
chelnieri la cep
cursori
servitori de casă etc.

pentru case private

gubernante
crescătoare
bone
doice
găzdoale (menageră)
cameriere
bucătărese
servitoare;

Cine dorește informațiuni, să se adreseze verbal ori în scris la

biroul de informațiuni și liferare de personal de [3] 1—2 serviciu al lui

I. Salmen,
Sibiiu, Piața-mică nr. 26.

Avis.

În comuna curat română — constatătoare din 300 familii, situată în centrul Câmpiei — cu numele „Velcheriu“, — depărtare 4 chlm. de gara Méhes — pe linia M.-Ludoș—Bistrița, se află de esarëndat pe trei ori 6 ani, eventual și de vëndut — pe un intravilan de 800⁰ edificată o casă cu trei încăperi, bucătărie de iarnă, cămară și pivniță, un grănar pentru trei-patru mii metr. bucate, pe fundament solid, un grajd pentru 6 vite, un coșer pentru 10 cară de cucuruz, șopron pentru cară, bucătărie de vară, fântână cu roată, două cotețe, toate în stare foarte bună edificate abia de 10—15 ani, acoperite cu șindilă. 1/4 parte a fondului intern este grădină cu pomi îngrădită cu pălan (scânduri în stilpi).

La cas de vindere, tot de aceasta se ține și una tablă de loc în hotar de 13 jugere cat. arător și fēnaș. Pe locul din câmp este edificată și o casă pentru păzitor. [73] 1—2

Casa este foarte acomodată cu puțină straformare a se aranja și ca boltă. Deslușiri mai detaliate cu privire la preț ori alte condițiuni dă proprietarul

Ioan Albon,

preot român,
în Doștat u. p. Koncza, (cot. Alsó-fehér.)

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiiu se află de vëndare

„POESII“
DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 1 coroană.

CAMPHOR-EIS

(de Chesebrough, Manufacturing Co, in New-York).

Medicament probat de casă

in contra roșetei la față, la mâni
și in contra gădiliturei uscate

Prețul unei doze 80 bani (40 cr).

Espedare zilnică cu posta.

Deposit: în apoteca lui CAROL MÜLLER în SIBIIU, Piața mare nr. 10,
în palatul Br. Brukenthal.

[58] 7-20

Fabrică de casse. Subscrișul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la**cassele sigure de foc și spargere,**cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru ca privindu-le numai pe din-
afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-
merciu, facute din material slab și ușor.În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

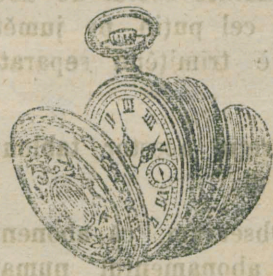
Instalare de lumindă Atycelen.

Gustav Moess,

[8] 26

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 6.**JULIUS ERÖS,**

firmă improtocolată la tribunalul comercial r. u.

MAGAZIN

de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Oroloj de buzunar remontoir-nichel	dela 2.50 până 6 fl.
Oroloj de buzunar remontoir-argint	» 4.50 » 10 »
Oroloj de buzunar remontoir verita- bil argint-tula, cu părți de aur	» 9.— » 15 »
Oroloaj pentru dame din aur, veri- tabil de Genf	» 12.— » 35 »
Oroloaje pentru domni d'n aur, veri- tabil de Genf	» 20.— » 80 »
Deșteptător de nichel, marcă fină	» 2.— » 3 »
Oroloaje cu pendul franc., cu resare, în cutii frumoase	» 5.— » 15 »
Oroloaje cu pendul vieneză cu ponduri	» 14.— » 35 »
Oroloaje de părete, diferite modele	» 2.— » 15 »
Lanțuri de gât pentru dama, de aur	» 6.— » 20 »
Lanțuri de oroloaje pentru dame, de aur	» 9.— » 30 »

Lanțuri de oroloaje pentru d-ni, de aur	dela 20.— până 70 »
Inele de aur de tot felul	» 2.— » 12 »
Inele de aur cu diamant veritabil	» 6.— » 25 »
Inele de aur cu briliant veritabil	» 12.— » 150 »
Inele de aur cu briliant imitat	» 3.50 » 6 »
Cercei de aur de tot felul	» 2.— » 6 »
Cercei de aur cu diamant veritabil	» 6.50 » 40 »
Cercei de aur cu briliant veritabil	» 23.— » 250 »
Cercei de aur cu briliant imitat	» 3.50 » 6 »
Brățare de aur de tot felul	» 10.— » 20 »
Broșe de aur de tot felul	» 6.— » 20 »
Lanțuri de oroloj și de gât din argint	» 1.— » 4 »
Cercei și inele de argint	» —80 » 2 »
Brățare și broșe de argint	» —80 » 5 »

Juvaere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) până la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii
broșe, ace de cravată, tabachiere și țiltoare de țigarete, tacâmuri, chibritelnițe, sugarete, nasturi de manșete etc.Fiecare obiect de aur sau de argint e esaminat și probat din ofiolu și pe fiecare bucată se poate vedè exact proba
oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloajelor mele. Toate comanda le efectuesc
imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se esecută bine și conștiențios.

Rugându-mă pentru numeroase binevoitoare comande, semnez cu deosebită stimă

JULIUS ERÖS,

Strada Cisnădiei 3. Sibiu. Strada Cisnădiei 3.

(Edificiul „Transilvania“).

[44] 15-52